

الله
رسول
محمد

SPRIJEČITI KAJANJE

HARUN YAHYA
(ADNAN OKTAR)

Kajanje koje osjećaju oni koji poriču Boga, za razliku od ovoga, je veoma iritirajuće i naporno. Radi toga što oni nemaju povjerenja u Allaha, dž.š., svaki problem ili poteškoća ih savladava i svaka greška ih muči. Čitav život ih prati griža savjesti radi predbacivanja sebi ... "da sam uradio ovako" ... "da nisam uradio onako" ... itd.

Jedan dublji aspekt dobija i činjenica da ih na Ahiretu čeka kajanje koje će biti neusporedivo veće. Za svaki trenutak života bez vjere na ovom svijetu, najdublje će se kajati na Ahiretu. Dok su bili opominjani i pozivani da slijede Istinu, imali su dovoljno vremena da razmisle i Pravi put da prepoznaju. Ali su oni ignorisali sve znakove i nisu nikad mislili da će se njihov život na ovom svijetu jednom okončati, a na Ahiret nisu čak ni pomišljali. Kad se jednom zateknu pred kapijama Džehennema neće više imati šansu da nadoknade ovodunjalučke propuste.

Cilj ove knjige je da opomene ljude, da sebi predoče Dan u kojem će nevjernici žaliti što nisu prepoznali znakove, što su negirali riječi Božije i što su bili gluhi za sve opomene te da zamisle jedan Dan na kojem će se za sve ovo toliko kajati da će zaželjati da nisu nikad ni živjeli.

Ova knjiga zato poziva ljude da streme ka onom što vodi Allahovom, dž.š., zadovoljstvu i da se pokaju za počinjene grijehе, dok za to još postoji mogućnost.

ISBN 978-975-8718-80-1

12

9 789758 718801

ARAŞTIRMA YAYINGLIK

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُ
رَسُولُهُ
مُحَمَّدٌ

ČITAOCU

Darvinizam, koji negira stvaranje, a samim time i Boga, bio je razlogom što su mnogi ljudi izgubili vjeru u Boga ili što su, u najmanju ruku, pali u sumnju. Prema tome, otkriti da je ova teorija jedna obmana je jedna veoma bitna dužnost koju nalaže iman. Ova značajna zadaća mora doprijeti do svih ljudi. Određeni čitaoci će biti u prilici da možda pročitaju samo jedno naše djelo koje govori o obmanama vezanim za ovu teoriju. Zbog toga smo smatrali važnim da u svim našim knjigama odvojimo mjesta za ovu temu, pa makar to ponekad bilo samo i u vidu rezimea.

Drugo pitanje koje se mora naglasiti je vezano za sadržaj ovih knjiga. Vjerska pitanja svih autorovih djela iznose se u svjetlu kur'anskih ajeta i pozivaju ljude na učenje Allahovih ajeta i život u skladu sa njihovim naredbama. Sve teme vezane za Allahove ajete iznose se na način koji kod čitaoca ne ostavlja nikakvu sumnju, niti znak pitanja.

Blizak, jednostavan i tečan stil koji je prepoznatljiv u našim djelima osigurava lakše shvaćanje kod čitalaca svih profila, od sedam do sedamdeset sedam godina. Ovim efektinim i jednostavnim izražavanjem naše knjige sasvim zasluženo dobivaju laskavi status "knjiga koje se čitaju u jednom dahu". Čak i ljudi koji zauzimaju kategoričan stav o pitanju odbijanja vjere ostaju pod utiskom činjenica koje se iznose u našim knjigama i apsolutno su u nemoćnosti da zaniječú istinitost svega toga.

Ova knjiga kao i ostala autorova djela mogu se čitati kako pojedinačno tako i u atmosferi uzajamne diskusije. Grupa čitalaca koja se želi okoristiti ovom knjigom trebala bi je čitati zajedno. Bit će to neosporno korisno s pozicija međusobnih izmjena znanja i iskustava.

Pored toga, učestvovati u čitanju i upoznavanju sa ovim knjigama koje su napisane samo radi postizanja Božijeg zadovoljstva, također, predstavljaju veliki hizmet. Umijeće dokazivanja i ubjeđivanja je krajnje jaka autorova osobenost koja je uočljiva u svim njegovim knjigama. Iz tog razloga, jedan od najefikasnijih metoda onih koji žele objasniti vjeru je stimuliranje drugih na čitanje knjiga ovog autora.

Predstavljanje ostalih autorovih djela u zadnjem dijelu ove knjige ima svoje važne razloge. Zahvaljujući tome, osoba koja uzme u ruke ovu knjigu vidjet će da autor ima niz knjiga koje nose osobenosti koje smo maločas naveli i otkrit će kvalitete ove knjige, koju ćete, nadamo se, čitati sa velikim zadovoljstvom. Uvjerit ćete se da se nalazite pred bogatim izvorom podataka o pitanju nesvakidašnjih vjerskih i političkih tema kojima ćete se moći koristiti.

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Kayıdağı Mah. Değirmen sokak No: 3

Ataşehir - İstanbul Tel: (0216) 660 00 59

Baskı: Tor Ofset

Akçaburgaz Mahallesi 116 Sokak No:2

Esenyurt / İstanbul Tel: (0 212) 886 3474

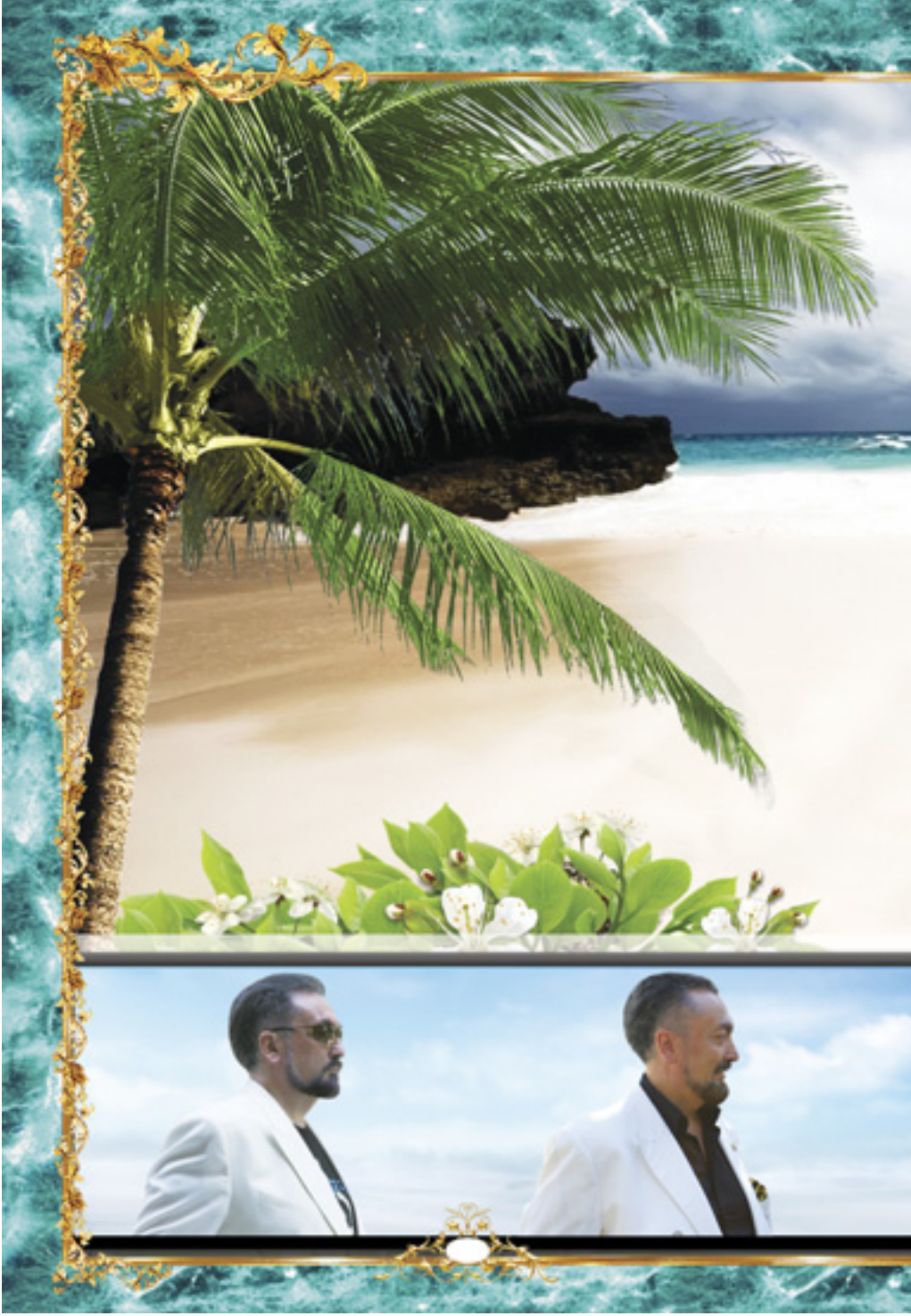
www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

www.hayunyahya.tv - www.a9.com.tr

HARUN YAHYA
ADNAN OKTAR

SPRIJEČITI
KAJANJE

HARUN YAHYA
ADNAN OKTAR

SPRIJEČITI
KAJANJE

BILJEŠKA O AUTORU

Autor, koji koristi pseudonim Harun Yahya, rođen je 1956. godine u Ankari. Nakon osnovnog i srednjeg obrazovanja koje je stekao u Ankari, školuje se na Fakultetu primijenjenih umjetnosti na Mimar Sinan univerzitetu i na Filozofskom fakultetu Istanbulskog univerziteta. Od '80-ih godina naovamo napisao je niz djela iz oblasti vjere, nauke i politike, značajna djela koja iznose neosnovanosti teorije evolucije, obmanjivačke metode evolucionista i mračne povezanosti darvinizma sa krvavim ideologijama.

Pseudonim Harun Yahya nastao je kao spomen i izraz poštovanja prema dvojici vjerovjesnika, Harunu i Jahji, a. s., koji su se borili protiv demantirane jevrejske misli. Simbolika autorovog korištenja Resulullahovog pečata na koricama knjiga je u vezi sa sadržajem ovih knjiga. Pečat simbolizira Kur'an-i kerim kao posljednju Objavu Allaha, dž. š., i vjerovjesnika, Muhammeda, a. s., kao hate-mu'l- enbijaa. Sva svoja djela autor je, također, zasnovao na dva osnovna temelja: Kur'anu i sunnetu Muhammeda, a. s. Na taj način on ima za cilj da kaže "posljednju riječ" koja će, jednu po jednu, pobiti sve temeljne tvrdnje ateističke filozofije i u potpunosti ušutkati ateističke prigovore uperene protiv vjere. Resulullahov pečat je korišten kao dova namjere da se kažu ove "posljednje riječi".

Zajednički cilj svih autorovih djela je širenje kur'anskih informacija i saopćenja širom Svijeta i na taj način podsticanje ljude na razmišljanje o temeljnim postavkama vjere, kao što su Allahovo postojanje, Njegova jedinost i budući svijet (ahiret) i iznošenje neosnovanosti ateističkih sistema i njihove izopačene prakse.

Upravo su veliku pažnju na sebe privukla djela Haruna Yahye u mnogim zemljama širom Svijeta od Indije do Amerike, od Engleske do Indonezije, od Poljske do Bosne i Hercegovine, od Španije do Brazila. Djela koja su prevedena na mnoge jezike poput engleskog, francuskog, njemačkog, bosanskog, talijanskog, španskog, portugalskog, pakistanskog (urdu), arapskog, albanskog,

ruskog, ujgurskog i indonežanskog prati široka čitalačka publika.

Ova djela bila su povod da mnogi ljudi postanu vjernici, a i povodom da mnogi ojačaju svoje već postojeće vjerovanje. Svako ko pročita i analizira ove knjige uočiti će njihov prepoznatljiv stil pun mudrosti, jezgrovitosti, jednostavnosti i srdačnosti te njihov naučni i racionalni pristup. Djela nose odlike kategoričnosti i apsolutne nespornosti. Nemoguće je da materijalističku filozofiju, ateizam i sve ostale zalutale filozofije i gledišta ubuduće iskreno brane oni koji pročitaju i ozbiljno razmisle o temama koje se obrađuju u njima. Ako, pak, budu branili, to može biti samo emocionalna odbrana iz inata, s obzirom da su se oni kroz ova djela uvjerali da su u potpunosti pobijeni idejni oslonci ovih filozofija. Sve savremene ateističke tendencije su idejno poražene u djelima Haruna Yahye.

Nesumnjivo, ove karakteristike potiču od izuzetno impresivnog stila i mudrosti Kur'anana. Sam pisac nije ponesen gordošću zbog svojih djela; jedina mu je namjera biti povod da čitaocem usmjernu na Pravi, Allahov Put.

Od ovih djela autor nema nikakve materijalne zarade. Nikakvu materijalnu zaradu nemaju ni svi ostali koji su uključeni u projekt publiciranja knjiga; od onih koji rade na kompjuterskoj obradi teksta i dizajna stranica i korica, do onih koji su uključeni u marketing i distribuciju. Jedini im je cilj da svojim hizmetom postignu Allahovo zadovoljstvo.

Uzimajući u obzir ove činjenice, proističe da je i podsticanje na čitanje ovih djela, koja omogućavaju da se vidi ono što se prethodno nije vidjelo i koja su povod usmjeravanja na Pravi Put, također jedan veoma značajan hizmet.

Umjesto preporučivanja ovih vrijednih knjiga, publikovati knjige koje mute ljudski razum, koje dovode do velikog misaonog nereda i koje su fiksirane generalnim iskustvom koje nema jak i prodoran utjecaj u domenu odbrane vjere i razbijanju sumnja bit će razlog gubljenja vremena i truda. Sasvim je izvjesno da efikasnu odbranu vjere nemaju djela koja su usmjerena ka isključivom naglašavanju autorovog književnog umijeća. Oni, pak, koji u aktualnom kontekstu gaje određene sumnje, iz općih mišljenja čitalaca, gdje se sasvim jasno vidi efikasnost ovog hizmeta, njegov uspjeh i iskrenost, moći će shvatiti da je pobijanje ateizma i širenje kur'anskog morala jedini cilj djela Haruna Yahye.

Također se ne smije gubiti iz vida da je dominacija ateističke misli osnovni povod velikih svjetskih nereda, tiranija i stradanja koja doživljavaju muslimani širom Svijeta. A način da se čovječanstvo oslobodi ovih nedaća leži u poražavanju ateističke misli, iznošenje vjerskih fakata i prezentiranje kur'anskog morala na način na koji to ljudi mogu poimati i provoditi u praksi. Uzme li se u obzir okruženje tiranije, intriga i anarhije, u koje se Svijet svakim danom sve više nastoji uvući, postaje sasvim jasno da se ovaj hizmet mora obaviti što je moguće brže i efikasnije. U protivnom, može biti veoma kasno.

Djela Haruna Yahye, koja su u kontekstu ovog veoma bitnog hizmeta preuzela ulogu prethodnice, uz Božiju pomoć, bit će povod da ljude u XXI stoljeću dovedu do mira i spokojstva koji su opisani u Kur'anu, do čestitosti i pravde, do ljepota i blagodati.

*„Gospodaru moj“, - zamolio bi on -
„pomoz mi, oni me u laž utjeruju!“ „Usko-
ro će se oni pokajati!“ – odgovorio bi On“
(El-Mu’minun: 39-40).*

UVOD

Svaki čovjek se u toku svoga života susreće sa raznim oblicima psihičkog ili fizičkog bola, problema ili tegoba. Ali, postoji jedan osjećaj koji je tako intenzivan, da se ne može porediti ni sa jednim drugim bolom. Taj osjećaj prouzrokuje teška duševna posrnuća i zove se "kajanje".

Razlikujemo dvije potpuno različite vrste kajanja; Kajanje koje se javlja kod ljudi koji vjeruju u Boga je totalno drugačije od onog koje se javlja kod ljudi koji poriču Boga.

Vjernici su u svakoj prilici svjesni da sve što ih zadesi biva samo zato jer je Allah, dž.š., tako htio. Ovaj osjećaj konstantne svijesti o Allahu, dž.š., vjerniku pruža veoma važan oslonac: povjerenje u Allaha, dž.š. Vjernik se oslanja na Allahovu, dž.š., odredbu bilo da ga zadesi poteškoća ili mu dobro ide, pa, čak, i kad sam slučajno pogriješi. Poslanik Muhammed, s.a.v.s., u svom hadisu opisuje jaki karakter vjernika pa veli:

“Vjernik je sličan usjevu na poljani kojeg vjetar savija

SPRIJEČITI KAJANJE

ali se on uvijek vraća u prvobitni položaj učvršćen svojim korijenom“(Muslim).

Nakon grijeha kojeg počini, vjernik odmah moli Allaha, dž.š., za oprost i nada se Njegovoj milosti. Iz tog razloga vjernik se ne pati cijeli život zbog duge i mukotrpane griže savjesti. Kajanje koje osjeća vjernik, tjera ga da traži oprost od Allaha, dž.š., da se duhovno prosvijetli i da počinjeni grijeh više ne ponavlja. Kajanje ne smanjuje njegovu predanost i duhovno uzdizanje, niti ga baca u očaj i depresiju. Naprotiv, pomaže mu da ispravi svoje greške i čuva ga da ne zapadne u očaj i tegobno stanje.

Kajanje koje osjećaju oni koji poriču Boga, za razliku od ovoga, je veoma iritirajuće i permanentno. Radi toga što oni nemaju povjerenja u Allaha, dž.š., svaki problem ili poteškoća ih savladava i svaka greška ih muči. Čitav život ih prati griža savjesti prebacujući sebi „Uh što uradih ovo" "Uh što rekoh to"itd. Jedan dublji aspekt dobija i činjenica da ih na Ahiretu čeka kajanje koje će biti neporedivo veće. Za svaki trenutak života bez vjere na ovom svijetu, najdublje će se na Ahiretu kajati. Dok su bili opominjani i pozivani da slijede Istinu, imali su dovoljno vremena da razmisle i Pravi put da prepoznaju, ali ignorisali su sve znakove i nisu nikad mislili da će se njihov život na ovom svijetu jednom okončati. A na Ahiret

nisu čak ni pomišljali. Kad se jednom zateknu pred kapijama Džehennema neće više imati šansu da nadoknade ovodunjalučke propuste.

Kur'an na slijedeći način govori o njihovom kajanju:
„Mi vas na skoru patnju upozoravamo, na Dan u kome će čovjek djela ruku svojih vidjeti, a nevjernik uzviknuti: “Da sam, bogdo, zemlja ostao!” (En-Nebe': 40); „A da ti je vidjeti kako će, kad pred vatrom budu zadržani, reći: „Da nam je da povraćeni budemo, pa da dokaze Gospodara našeg ne poričemo i da vjernici postanemo!” (El-En'am: 27); „I reći će: “Da smo slušali ili razmišljali, ne bismo među stanovnicima Džehennema u ognju bili!” (El-Mulk:10)

Cilj ove knjige je da podstakne ljude da sebi predoče dan u kojem će nevjernici žaliti što nisu prepoznali znakove istine, što su negirali riječi Božije i što nisu slušali opomene; i da zamisle jedan dan na kojem će se za sve ovo toliko kajati da će zaželjati da nisu nikad ni živjeli.

Ova knjiga zato poziva ljude da strijeme ka Allahovom dž.š. zadovoljstvu i počinjene grijehe da čiste, dok za to još postoji mogućnost.

Čovjek treba da bude svjestan činjenice da kajanje na Sudnjem danu neće imati nikakve vrijednosti i da ga niko

SPRIJEČITI KAJANJE

od Allahove kazne neće sačuvati. Jedni spas od ovakvog završetka je predati se u potpunosti Allahu, dž.š., i slijediti Njegove naredbe, dok još nije kasno.

Ova knjiga poziva Allahovom putu i nastoji da poveća svijest na prijeteću kaznu na Ahiretu, gdje se ništa neće moći zatajiti i gdje utočišta neće biti.

„Odazovite se Gospodaru svome prije nego što dođe Dan koji Allah neće zaustaviti. Toga Dana utočišta nećete imati i nećete moći poricati” (Eš-Šura: 47).

KAJANJE NA OVOM SVIJETU

“I povratite se Gospodaru svome i pokorite mu se prije nego što vam kazna dođe, - poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati” (Ez-Zumer: 54-55).

Kada se čovjek suoči sa smrću, njegov mozak rapidnom brzinom svede bilans njegovog proteklog života. U istom trenutku on postane svjestan vrijednosti svog života i svojih djela. Ako u životu na ovom svijetu nije radio dobra djela i nije živio u skladu sa naredbama Allaha, dž.š., obuzme ga užasan osjećaj kajanja. Jer mnoge stvari na koje, u toku svog života, nije obraćao pažnju, odjednom mu bivaju predočene u punom svjetlu važnosti i realnosti. Moguće je da tada, po prvi put, postaje svjestan istinitosti i blizine smrti o kojoj prije nije razmišljao. Tada će razmisliti i otkriti da sa svojim načinom života nije zaradio Džennet i da je to razlog što osjeća užasno kajanje. Postat će svjestan svoje nezahvalnosti Stvoritelju i da će

SPRIJEČITI KAJANJE

zato biti pozvan na odgovornost. Osjećaj straha, koji u svom životu nikad prije nije osjetio, će ga obuzeti i tada će shvatiti da ga samo Allah, dž.š., može spasiti. U tom trenutku će obećati, u slučaju da mu Allah, dž.š., produži život, da će zahvalan i bogobožan biti i da će svoj život u potpunosti posvijetiti slijedenju Božijih zapovijedi i da ovaj trenutak nikad neće zaboraviti. Molit će Allaha, dž.š., da ga izbavi iz te situacije i da mu još jedan jedini put poštedi život.

Nakon što ih Allah, dž.š., izbavi iz takve situacije, mnogi ljudi zaborave data obećanja i postavljene ciljeve. Čim se ponovo nađu na sigurnom, okrenu leđa Allahu, dž.š., i nastave da žive na prijašnji način, posvećujući Dunjaluku još veću pažnju nego ranije. Zahvalnost, strah i kajanje iščeznu iz njihovih srca i na njihovo mjesto se vrate nezahvalnost, oholost i cinizam. Trenutak u kojem su se suočili sa smrću i Istinu koju su spoznali brzo zaborave, kao da Allaha, dž.š., nikad za milost i još jednu šansu nisu molili.

Neki ajeti u Kur'anu precizno opisuju duševno stanje i stav takvih ljudi:

“On vam omogućava da kopnom i morem putujete. Pa kad ste u lađama i kad one uz blag povjetarac zaplove s putnicima, te se oni obraduju tome, naiđe silan vjetar i valovi navale na njih sa

svih strana, i oni se uvjere da će nastradati, iskreno se mole Allahu: "Ako nas iz ovoga izbaviš, sigurno ćemo biti zahvalni!" A kad ih On izbavi, oni odjednom bez ikakva osnova čine nered na Zemlji! O ljudi, nepravda koju činite da biste u životu na ovom svijetu uživali – samo vama šteti; Nama ćete se poslije vratiti i Mi ćemo vas o onom što ste radili obavijestiti!" (Junus: 22, 23); "Kad vas na moru nevolja zadesi, tada nema onih kojima se inače klanjate, postoji samo On. A kad vas On na kopno spasi, vi okrećete glave; čovjek je uvijek nezahvalan! Zar ste sigurni da vas On neće u zemlju utjerati ili da protiv vas pješčanu oluju neće poslati, pa da onda sebi zaštitnika nećete naći?" (El-Isra': 67,68).

Kao što naglašava gore navedeni ajet, čovjek ne može nikada biti siguran da neće ponovo biti izložen istim ili sličnim opasnostima. Kako da bude siguran da će opet biti spašen?!

Sigurno je da niko nema takvu garanciju. Na kraju krajeva, ne može ni jedan spas, bez obzira koliko se on često ponavljao, nikoga spasiti od konačne, neizbježne smrti. Svaki čovjek će umrijeti tačno onda kad mu istekne vrijeme koje je Allah, dž.š., odredio za njegov život. Trenutak

SPRIJEČITI KAJANJE

smrti se ne može odgoditi. U tom trenutku će čovjek ponovo osjetiti duboko kajanje, ali onda mu ono neće moći pomoći. Ovakvo će biti duševno stanje svih onih koji su svoj život proveli udaljeni od Boga. Allah, dž.š., opisuje duševno stanje takvih ljudi u sljedećim ajetima:

„Kada čovjeka snađe nevolja, on Nama se moli: ili ležeći, ili sjedeći, ili stojeći. A čim mu nevolju otklonimo, on nastavlja, kao da nam se nije ni obraćao molbom zbog nevolje koja ga je bila zadesila. Tako se nevjernicima čini lijepim ono što rade“ (Junus: 12); „A kad ljude nevolja snađe, oni se Gospodaru svome pokajnički obraćaju, a poslije, kad im On da da okuse milost Njegovu, odjednom neki od njih Gospodaru svome druge ravnim smatraju“ (Er-Rum: 33).

U ovim ajetima su opisani ljudi koji se okrenu Allahu, dž.š., kad ih snađe kakva nevolja.

Ali kad uz Božiju pomoć prođe ta nevolja, oni zaborave svoje obećanje koje su dali Allahu, dž.š., kad su bili u opasnosti, pa se pokažu kao pravi nezahvalnici. Ovo ukazuje da je njihovo kajanje bilo posljedica njihove bespomoćnosti i slabosti koje su osjećali u tim teškim trenutcima. Kajanje vjernika je skroz drugačije prirode. Osjećaj pravog kajanja ne gasi se tako lahko i donosi sa

sobom korist. Ono protrese čovjeka i dovodi do temeljnih promjena u njegovom karakteru. Onaj koji osjeća pravo kajanje, provodi svoj život u pobožnosti i nada se Allahovoj, dž.š., dobroti i milosti. Kada takvog čovjeka zadese nevolje i opasnosti koje on uz Allahovu, dž.š., pomoć prebrodi, on ne okreće leđa svom Stvoritelju i ne zapada u nezahvalnost, jer je on svjestan da bi takvo ponašanje i takav stav bili za njega veliki gubitak, kao što je navedeno u prijašnjim ajetima. U Kur'anu, Allah, dž.š., opisuje psihičko stanje ljudi koji se nalaze na palubi broda koji je u opasnosti da potone i koji su konfrontirani sa smrću, kao upozorenje svim ljudima, jer će tu situaciju doživjeti svaka ljudska duša u određenom momentu. Zbog toga bi svi ljudi trebali iz ovog primjera izvući pouku. Ne smije se biti popustljiv prema negativnoj strani karaktera i čovjek treba realno da preispita svoj karakter. Onda se treba upitati: "Kakvo bi bilo moje duševno stanje u takvoj situaciji? Zašto bih se kajao? Koje bih obećanje dao Allahu, dž.š., kad bi me izbavio iz ove situacije? Šta bih promijenio kod sebe i u svom životu da bih udovoljio Njegovoj volji? Koje bih ciljeve sebi postavio i koje bih ideje pokušao provesti u djelo? Čovjek ne mora da počne da razmišlja o ovim stvarima tek kad se nađe u neposrednoj opasnosti. Niko ne treba da se osjeća sigurno, kao da nikad neće doći u

SPRIJEČITI KAJANJE

situaciju opasnu po život jer mogućnost da dođemo u takvu situaciju postoji kod svakog čovjeka u svakom njegovom dahu. Ali čak i kad nikad ne bi došli u takvu situaciju, jedno je sigurno: Čim nastupi trenutak smrti koji je za svakoga određen, pojavit će se meleki smrti. U tom trenutku, u kojem će se realizirati nepobitna istina o smrti, nevjernici će osjećati duboko kajanje. Jedini način da spriječimo da dođe do ovog kasnog kajanja, kako na ovom Dunjaluku tako i na Ahiretu, je da se okrenemo Allahu, dž.š., da Mu ukazujemo poštovanje i zahvalnost, da se bojimo Njegovog Suda i Njegovih zapovijedi koje nam Kur'an predočava i koje treba da slijedimo. Smrt je stalno prisutna. Čovjek treba da prihvati svoju odgovornost i da ne odlaže ispunjavanje svojih obaveza. Svoje ideje i ciljeve treba da sprovodi u djelo sa puno sabura i discipline. Nivo predanosti Allahu, dž.š., i svijest o Allahovoj, dž.š., blizini, treba da bude isto toliko intenzivan kao i u onom trenutku kad je čovjek u opasnosti i kad traži Allahovu pomoć i kad Mu daje obećanje. Predanost Bogu i svijest o njegovoj prisutnosti treba da se održi tokom cijelog života. Najvažnija činjenica, koju moramo stalno imati pred očima je sljedeća: Smisao postojanja na Dunjaluku ogleda se u nastojanju da postignemo Allahovo

vo, dž.š., zadovoljstvo i da Mu pokorno služimo. Sve ostalo, kao npr. uspjeh, bogatstvo, porodica, karijera itd. samo su sredstva koja čovjek treba da koristi da bi se približio Allahu, dž.š. Uzalud se trude oni koji spomenuta sredstva koriste samo za vlastito zadovoljstvo i koji pri tome zaboravljaju i ignorišu, da sve to što imaju dolazi od Allaha, dž.š., radi čega bi Mu se trebali okrenuti i zahvalni biti. Prednosti koje oni misle da imaju na Dunjaluku će vrlo brzo iščeznuti i ni od kakve im koristi na Ahiretu neće biti. U jednom ajetu Allah, dž.š., govori kako će ovi ljudi doživjeti najveće razočarenje na Sudnjem danu:

„Reci: “Hoćete li da vam kažemo čija djela neće nikako priznati biti, čiji će trud u životu na ovom svijetu uzaludan biti, a koji će misliti da je dobro ono što rade? To su oni koji u dokaze Gospodara svoga ne budu vjerovali i koji budu poricali da će pred njega izaći; zbog toga će trud njihov uzaludan biti i na Sudnjem danu im nikakva značaja nećemo dati“ (El-Kehf: 103-105).

Ako neki čovjek kroz svoje plemenito ponašanje i visoko moralno držanje nastoji da doprinese Allahovom, dž.š., zadovoljstvu, Allah, dž.š., će ga zaštititi i nagraditi i na Dunjaluku i na Ahiretu. Ako tu mogućnost ne iskoristi na Dunjaluku, žalit će za ovaj propust u onom trenutku kad

SPRIJEČITI KAJANJE

se pojave meleki smrti. Ovaj propust će postati razlog za vječno kajanje. Kur'an sljedeći način opisuje kajanje ovih ljudi, kad se nađu pred Allahom, dž.š.:

„I reći: „Kamo sreće da sam se za ovaj život pripremio!“ (El-Fedžr: 24); „I govoraše: „Kamo sreće da Gospodaru svome nisam smatrao ravnim nikoga!“ (El-Kehf: 42); „Govoreći: „Kamo sreće da sam se uz Poslanika pravog puta držao“ (El-Furkan: 27).

Svako ko želi da izbjegne ovo beznađe i očaj, treba da razmišlja na vrijeme tj. treba da se preda svom Gospodaru i da slijedi Njegove upute.

KAJANJE NA DUNJALUKU TREBA DA BUDE OPOMENA

Život na Dunjaluku je važna dobra koju čovjek ima da se približi Allahu, dž.š., i da se trudi da zaradi Njegovu milost, koja bi mu donijela potpunu i vječnu ljubav na Ahiretu.

Oni koji ovu mogućnost ne iskoriste i prožive život na Dunjaluku bez prave bogobožnosti (ne predaju se potpuno Bogu). žalit će za svaki trenutak života na Dunjaluku, kad vide kazne na Ahiretu. To zbog činjenice da su bili dovoljno često upozoravani i da im je često govoreno da postoje dva prebivališta: raj i pakao. Oni su također, bili informirani da će njihovo vladanje diktirati koje će prebivalište zaraditi. Poslanik, s.a.v.s., kaže: „Ovaj svijet je njiva Ahireta“(Ihja 'ulumud-din).

Prije nego što ljude snađe konačni kraj, Allah, dž.š., daje šansu svim ljudima, bez izuzetka, da se pokaju i da se okrenu Pravom putu, prije nego što bude prekasno. Za ovu svrhu Allah, dž.š., daje ljudima određeni rok u kojem

SPRIJEČITI KAJANJE

imaju šansu da se pokaju i da isprave svoje greške. U toku života svaki čovjek dobije šansu da se pokaje, da ispravi svoje navike i da provede ostatak života u bogobožnosti.

Posmatrano iz ovog ugla, kajanje predstavlja jednu veliku šansu koju je ljudima ponudio Allah, dž.š. Ako se čovjek iskreno i duboko pokaje, Allah, dž.š., će primiti njegovu pokajanje i uzvratiti čovjeku dobrim. Ali, ako čovjek okrene leđa ovoj opomeni i mogućnostima, onda će za kaznu patiti i žaliti cijelog života, osim ako Allah ne htjedne drugačije.

U Kur'anu Allah, dž.š., navodi razne primjere pokajanja zbog svojih grešaka. Pokajanje dovodi do toga da se jedan dio ljudi okrenu Bogu i zadrže svoju vjeru u ostatku života, ne ponavljajući stare greške. Drugi sasvim zaboravljaju doživljeno i potpadaju pod uticaj starih navika.

Dobar primjer kako vjera ljude može da vrati na Pravi put nalazimo u Kur'anu, gdje nam Allah, dž.š., predstavlja trojicu ljudi koji nisu uzeli učešća u bitci za vrijeme Poslanika, s.a.v.s.

„Allah je oprostio Vjerovjesniku, i muhadžirima i ensarijama, koji su ga u teškom času slijedili, u vrijeme kad se srca nekih od njih umalo nisu pokolebala; On je poslije i njima oprostio, jer je On prema

njima blag i milostiv. A i onoj trojici koja su bila izostala, i to tek onda kad im je zemlja, koliko god da je bila prostrana, postala tijesna, i kad im se bilo stisnulo u dušama njihovim i kad su uvidjeli da nema utočišta od Allaha nego samo u Njega. On je poslije i njima oprostio da bi se ubuduće kajali, jer Allah, uistinu, prima pokajanje i milostiv je“ (Et-Tevbe: 117,118).

Kao što smo iz gore navedenih ajeta saznali, ova tri čovjeka su osjećali duboko kajanje u svojim srcima. Oni su shvatili da je pokajanje i traženje oprosta od Allaha dž.š. jedini izlaz iz te duševne patnje. To je iskreno pokajanje koje dovodi do promjena u čovjeku i koje ga motivira da se promjeni ispravi greške. Oni ljudi koji se iskreno pokaju moći će živjeti po Allahovim odredbama i moći će da se nadaju Njegovoj milosti. Allah, dž.š., nas obavještava u Kur'anu da će on zasigurno primiti pokajanje od Njegovih robova i da će im oprostiti:

„Ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrđava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je; A onaj ko se bude pokajao i dobra djela činio, on se, uistinu, Allahu iskreno vratio“ (El-Furkan: 70,71); „A onima koji hrđava djela rade, pa se poslije pokaju

SPRIJEČITI KAJANJE

i vjernici postanu, Gospodar tvoj će, poslije toga, sigurno oprostiti i samilostan biti“ (El-A'raf: 153); „Ja ću sigurno oprostiti onome ko se pokaje i uzvjeruje i dobra djela čini, i koji zatim na pravom putu istraje“ (Ta-Ha: 82).

Kur'an govori i o narodima kojima je Allah, dž.š., slao poslanike pa im je prešao preko njihovih hrđavih djela. Jedan od događaja, koji se spominje u Kur'anu, je nevjerstvo i veliko kajanje Izraelićana koji su se, dok je njihov poslanik Musa, a.s., na Sinaju primao objavu od Boga, vratili se idolopoklonstvu a zaboravili na Boga. Allah, dž.š., na sljedeći način opisuje veliko kajanje toga naroda zbog grijeha kojeg su počinili:

„I narod Musaov, poslije odlaska njegov, prihvati od nakita svoga kip teleta koje je rikalo. Zar nisu vidjeli da im ono ne govori i da ih putem pravim ne vodi? Oni ga prihvatiše i prema sebi se ogriješiše. I pošto se poslije gorko pokajaše i uvidješe da su zabludjeli, oni rekoše: “Ako se Gospodar naš na nas ne sažali i ako nam ne oprost, doista ćemo biti izgubljeni!” (El-A'raf: 148,149).

U kur'anskoj priči o vlasnicima bašče se još jednom govori o kajanju. Allah, dž.š., je poklonio ovim ljudima

bašče kao znak svoje dobre volje. Ali su oni bili nezahvalni i nadmeni i smatrali su da su bašče stekli svojom zaslugom i nisu bili zahvalni Allahu, dž.š., Allah, dž.š., ih je kaznio da bi se pokajali za svoje ponašanje i da bi se okrenuli Allahu. Ovi ajeti tretiraju vlasnike bašče sljedećim riječima:

„Mi smo ih na kušnju stavili, kao što smo vlasnike jedne bašče na kušnju stavili kad su se zakleli da će je sigurno rano izjutra obrati a nisu rekli: “Ako Bog da!” I dok su oni spavali, nju od Gospodara tvoga zadesi nesreća i ona osvanu opustošena. A u zoru oni su jedni druge dozivali: „Poranite u bašču svoju ako je mislite obrati!” I oni krenuše tiho razgovarajući: „Neka vam danas u nju nikako nijedan siromah ne ulazi!” I oni poraniše uvjereni da će moći to provesti. A kad je ugledaše, povikaše: “Mi smo zalutali; Ali ne, ne, - svega smo lišeni!” Ponajbolji između njih reče: “Nisam li vam ja govorio da je trebalo na Allaha misliti!” „Hvaljen neka je Gospodar naš!” – rekoše -, “mi smo, uistinu, nepravedni bili!” I onda počеше jedni druge koriti. „Teško nama!” – govorili su- , “mi smo, zaista, objesni bili; Gospodar naš nam može

SPRIJEČITI KAJANJE

bolju od nje dati, samo od Gospodara našeg mi se nadamo naknadi!" (El-Kalem: 17-32).

Čim im se pruži nova šansa, mnogi ljudi zaborave na ukazanu opomenu koja treba da ih podstakne na pokajanje i da ih motivira na činjenje dobrih djela. Oni ljudi koji izbjegavaju upozorenja i stalno se vraćaju svojim starim grijesima zasigurno će biti kažnjeni, osim ako se ne pokaju, kao što je bio slučaj sa Semudom, narodom kome je poslat poslanik Salih, a.s. Oni su namjerno ignorisali Salihove, a.s., upute znajući da će zažaliti za neizbježnu kaznu koja ih čeka. Allah, dž.š., nikad ne krši svoja data obećanja. Allah nas u Kur'anu obavještava o tom događaju koji treba biti lekcija za sve ljude:

„Evo to je kamila“ – reče on -, “u određeni dan ona će piti, a u poznati dan vi. I ne činite joj nikakvo zlo da vas ne bi stigla patnja na Velikom danu!” Ali, oni je zaklaše i potom se pokajaše. I stiže ih kazna. To je pouka, ali većina ovih neće da vjeruje. A Gospodar tvoj je, zaista, Silan i Milostiv“ (Eš-Šu'ara: 155-159).

Svako mora upamtiti da je Allah, dž.š., posve pravedan. On ne ostavlja nijedan grijeh nekažnjenim. Ali, isto tako, On bogato nagrađuje za sva dobra djela koja su učinjena u Njegovo ime. On nagrađuje svojom dobrotom i džen-

netskim ljepotama one koji se Njemu sa iskrenim kajanjem obrate. Kad se sagledaju sve ove činjenice, treba razmisliti da li je trenutni užitek na Dunjaluku i održavanje starih, loših navika vrijedno vječnog bola, mučenja i patnje.

Treba samo razmisliti o tome da će to biti razlog zbog koga će biti vječno mučeni u Džehennemu.

Takvu patnju sigurno ne želi niko da doživi, zato treba na vrijeme iskoristiti mogućnost koju nam Allah, dž.š., daje na Dunjaluku, dok još imamo vremena. Onaj ko iskoristi ovu šansu, ne samo da će biti pošteđen džehennemske vatre, nego će biti nagrađen blagoslovom i na Dunjaluku i na Ahiretu.

Svi oni koji ne žele da izgube ovaj blagoslov i koji hoće da izbjegnu vječno kajanje nevjernika u Džehennemu, treba da svoj život žive po Allahovim, dž.š., pravilima i da slijede Allahov, dž.š., Put koji iz tame vodi ka svjetlosti.

„On vas blagosilja, a i meleki Njegovi, da bi vas iz tmina na svjetlo izveo – On je prema vjernicima samilostan - A na Dan kad oni pred Njega stanu, On će ih pozdraviti sa: “Mir vama“! i On im je pripremio nagradu plemenitu“ (El-Ahzab: 43,44).

SMRT – POČETAK VJEČNOGK- JANJA NEVJERNIKA

„Svako živo biće smrt će okusiti! Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti“ (El-Enbija: 35).

Onima koji ne vjeruju u Sudnji dan, smrt izgleda kao konačni kraj, konačno uništenje. Ova predstava je varljiva, jer smrt nije kraj – štaviše ona je početak. Za vjernike je to početak jedne potpune duševne smirenosti koja je čista od svega lošeg i grješnog. Za nevjernike, nasuprot njima, smrt je samo prelazak u vječno mučenje u Džehennemu, koji je najveća kazna.

Ljudi koji ovu istinu shvataju, doživljavaju je kao obavezni kraj ovoga života i istovremeni početak jednog prelijepog života u Džennetu. Za njih kraj ovog života i percepcija Dženneta se javlja istovremeno. Nasuprot njima nevjernici će se itekako kajati zbog omalovažavanja te istine o kojoj su bili obaviješteni. Stalno će se kajati i

patiti i nikada neće naći oduška.

Iako smrt nije tema o kojoj se rado i često razgovara, ona predstavlja jednu neizbježnu realnost. Allah, dž.š., je stvorio smrt kao jednu nepromjenjivu posljedicu života na Dunjaluku. Do sada ni jedno živo biće nije uspjelo izbjeći smrt. Niko se ne može uz pomoć svog bogatstva, ugleda, karijere ili bliskih prijatelja spasiti smrti. Svako će se jednom susresti sa njom. Na ovu realnost nam ukazuju sljedeći Kur'anski ajeti:

„Ma gdje bili, stići će vas smrt, pa kad bili i u visokim kulama“ (En-Nisa': 78); “Reci: “Smrt od koje bježite zaista će vas stići. Zatim ćete Onome koji poznaje i nevidljivi i vidljivi svijet vraćeni biti i On će vas o onom što ste radili obavijestiti“ (El-Džumu'a: 8); „Allah sigurno neće ostaviti u životu nikoga kome smrtni čas njegov dođe; a Allah dobro zna ono što vi radite“ (El-Munafikun: 11).

Može li onda čovjek da se zaštiti od susreta sa ovom realnošću, ako smrt i Ahiret jednostavno izbací iz svoje svijesti? Sigurno, odgovor na ovo pitanje je NE! Pošto je čovjek bespomoćan nasuprot smrti, najpametnije je da je stalno drži u podsvijesti i da se priprema za Budući svijet. Poslanik Muhammed, s.a.v.s., je rekao:

„Mislite često na smrt. Allah otvara srca onih koji misle

SPRIJEČITI KAJANJE

na smrt i olakšava im umiranje“ (Ebu Hurejre, r.a.).

Ljudi koji se u potpunosti upuste u dunjalučke čari, smrt će sresti skroz nespremni. Oni koji kažu, "Dok smo još mladi živimo po svojoj želji i raspoloženju. U starosti ćemo misliti na smrt", mogu prekasno primijetiti da njima ta šansa možda nije data. Jer trenutak smrti je određen od Allaha, dž.š., i samo je njemu poznat. Kasna starost nije neophodan uvjet za smrt. Ona može da nastupi i u ranoj mladosti. U ovom slučaju, odlaganje ispunjavanja Allahovih zapovijedi na neodređeno vrijeme može dovesti do beskrajnog kajanja.

Oni koji provedu svoj život okrećući leđa vjeri i koji se kaju samo kad primjete da im se bliži smrt, takvi će iskusiti takvo kajanje. A kajanje koje se javlja zbog straha od smrti a ne iz iskrene namjere da se čovjek popravi i očisti svoju dušu, ono se neće prihvatiti kod Allaha. Živjeći na ovom svijetu bezbrižno, nasuprot postojanja smrti, takvi ljudi će besplodno nastojati da se spase samo kada shvate da im je smrt jako blizu. Ali to im neće donijeti nikakvu korist. Allah, dž.š., zna za njihovu neiskrenost jer je Allah, dž.š., bliži čovjeku od njegove žile kucavice. On zna šta je skriveno u ljudskim srcima, zna njihove najtajnovitije misli i najskrivenije tajne. Kur'an nas uči, da Allah, dž.š., ne prima kajanje u zadnjem trenutku, jer je ono izazvano

smrtnim strahom.

„Uzaludno je kajanje onih koji čine hrđava djela, a koji, kad se nekom od njih približi smrt, govore: „Sad se zaista kajem!“ a i onima koji umru kao nevjernici. Njima smo bolnu patnju pripremili“ (En-Nisa': 18).

Mnogi ajeti svjedoče, da se svi neiskreni ljudi kad-tad vraćaju svom nezahvalnom ponašanju, čak ako bi im se i dala druga prilika:

„A da ti je vidjeti kako će, kad pred vatrom budu zadržani, reći: „Da nam je da povraćeni budemo, pa da dokaze Gospodara našeg ne poričemo i da vjernici postanemo!“ Ne, ne! Njima će očevidno postati ono što su prije krili; a kad bi i bili povraćeni, opet bi nastavili da rade ono što im je bilo zabranjeno, jer oni su doista lažljivci“ (El-En'am: 27,28).

Iz ovog razloga je pogrešno misliti: „Ja ću se popraviti kad dođe odgovarajući trenutak“. Ovakvo razmišljanje neće ljude spasiti od džehennemske patnje. Ako čovjek ne želi doživjeti bolnu kaznu na Ahiretu, treba da živi svjesno, znajući da će zasigurno sresti Allaha i da će pred Njim polagati račun za svoja djela.

KAJANJE NEVJERNIKA U TRENUTKU SMRTI

U toku života, svaki čovjek biva više puta upozoravan na realnost Dženneta i Džehennema, pa se zato mora i pripremiti za Budući svijet. Nevjernici su gluhi na ta upozorenja. Kad se suoče sa smrću, dolazi do velikog kajanja, čiji je glavni razlog to što su se sami bacili u propast. Niko ih nije na to prisiljavao. Svojom voljom su izabrali taj užasni kraj. S trenutkom smrti počinje patnja nevjernika. Užasni strah koji osjećaju u trenutku smrti samo je početak žaljenja koje Kur'an ovako opisuje:

„I noga se uz nogu savije, tog dana će Gospodaru tvome privedeni biti: „nije vjerovao nije molitvu obavljao, nego je poricao i leđa okretao, a onda svojima bahato odlazio.“ Teško tebi! Teško tebi! I još jednom: Teško tebi! Teško tebi!“ (El-Kijame: 29-35).

Samo će nevjernici biti kažnjeni ovim strahom. Vjernici će biti presretni što su život podredili Allahu, dž.š., i zato

su puni nade. Nevjernici će doživjeti teško kajanje kad ih smrt savlada. Ali ovo kajanje dolazi prekasno i ono ih ne može spasiti od sigurne kazne. Kur'an potvrđuje da će trenutak smrti za nevjernike biti pun patnje i boli:

„A da ti je vidjeti nevjernike u smrtnim mukama, kad meleki budu ispružali ruke svoje prema njima:“Spasite se ako možete! Od sada ćete neizdrživom kaznom biti kažnjeni zato što ste na Allaha ono što nije istina iznosili i što ste se prema dokazima Njegovim oholo ponašali“ (El-En'am: 93); „A kako će tek biti kad im meleki budu duše uzimali udarajući ih po obrazima i po leđima njihovim?!“ (Muhammed: 27).

U normalnim životnim uslovima je nemoguće zamisliti muke koje će zadesiti nevjernike pri njihovoj smrti. Zato Allah, dž.š., tu situaciju opisuje ovako drastičnim slikama, da bi o tome uopšte mogli da razmislimo i da preventivno djelujemo. Kao što ajeti opisuju, meleki smrti će uzimati duše nevjernika tako što će ih udarati po licima i po leđima. U tom trenutku nevjernici će doživljavati nevjerovatnu tjelesnu bol koja će biti praćena dubokim kajanjem, jer će oni znati da više nemaju šansu za povratak.

U trenutku smrti, sve što se dešava doživljava se pri

SPRIJEČITI KAJANJE

punoj svijesti i realnosti. To je početak vječnog života. Smrt je samo prelazna faza, ona predstavlja opraštanje duše od tijela.

Mučenje koje doživljavaju pri umiranju, daje nevjernicima jasnu sliku velike kazne koja ih slijedi i očekuje u dolazećoj vječnosti, osim ako im Allah bude oprostio. Oni koji su život proveli leđima okrenutim Allahu, dž.š., počinju očajnički da Ga mole za oprost i spas. Oni očajnički žele da se vrate na ovaj svijet da bi radili dobro koje su za svog ovozemaljskog života propustili. Ali njihova želja neće biti uslišana, jer su cio život imali vremena da obrate pažnju na upute i opomene, kako stoji u ajetima. Njima su dolazile lijepe vijesti o džennetskim vrtovima i bili su upozoravani na džehennemsku vatru, ali su sve ove istine ignorisali. Oni su svojim ponašanjem pokazali da bi, kad bi im se pružila još jedna šansa, opet pali u svoje nevjerovanje kao što potvrđuje Kur'an:

„Kad nekom od njih smrt dođe, on uzvikne: “Gospodaru moj, povrati me. Da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!” - Nikada! To su riječi koje će oni uzalud govoriti,- pred njima će prepreka biti sve do dana kada će oživljeni biti. Pa kad se u rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati“ (El-

Mu'minun: 99-101).

Nevjernici se nisu na ovom svijetu klanjali Allahu, dž.š., nisu ispunjavali Njegove zapovijedi i nisu se držali normi ponašanja koje On od nas zahtijeva. Allah, dž.š., u Kur'anu veli da se oni ni u trenutku umiranja neće moći klanjati Allahu:

„Na Dan kad bude nepodnošljivo i kad budu pozvani da licem na tle padnu pa ne budu mogli. Oborenih pogleda i sasvim poniženi bit će nevjernici, - a bili su pozivani da licem na tle padaju dok su živi i zdravi bili“ (El-Kalem: 42,43).

U trenutku smrti će biti jasno da će Allah, dž.š., svoje prijetnje ostvariti. Ova spoznaja podiže nivo kajanja do nepodnošljivosti. Vjernici kojima nije pridavana pažnja i koji nikada nisu bili ozbiljno shvaćani od strane nevjernika i koji su često bili ismijavani, neće doživljavati patnje koje će nevjernici doživljavati u trenutku smrti. Oni će biti nagrađeni najljepšim darovima, zato što su se čitav život iskreno trudili da Allah, dž.š., bude s njima zadovoljan. Za razliku od nevjerničkih, njihove će duše biti nježno i bez boli izvedene iz tijela.

„I onih koji vade blago“ (En-Nazi'at: 2).

I kao što je opisano u ovom ajetu, meleki će ih sa selamima dočekivati i zaželjeti im dobrodošlicu u Džen-

SPRIJEČITI KAJANJE

netu.

„One kojima će meleki duše uzeti – a oni čisti, i kojima će govoriti: „Mir vama!“ Uđite u Džennet zbog onoga što ste činili!“ (En-Nahl: 32).

Ovo će biti duševna mora za nevjernike, jer im je na Dunjaluku data ista šansa kao i vjernicima. Oni su bez razmišljanja zamijenili vječni blagoslov edenskih vrtova za kratkotrajne dunjalučke prohtjeve i čari. Iako su često bili upozoravani da je Dunjaluk samo mjesto na kome se ljudi testiraju a da je Ahiret stvarno mjesto boravka. Oni nisu htjeli da znaju ništa o tome, pa se nisu trudili da, čineći dobra djela, dođu u Džennet. Svim ljudima je data mogućnosti da žive po pravilima kur'anske etike i da gaje iskrenu vjeru. Osvrt na sve ovo još više povećava kajanje nevjernika kao što stoji u sljedećim ajetima:

Misle li oni koji čine zla djela da ćemo s njima postupati jednako kao sa onima koji vjeruju i dobra djela čine, da će im život i smrt biti isti? Kako loše rasuđuju!“ (El-Džasije: 21).

Drugim riječima, svaka će duša biti nagrađena po svojoj zaslugi: sreća i ljepota onima koji su radili dobro i bolna kazna onima koji su radili zlo.

Osim toga, strah pojačava dodatno nevjerničko kajanje

je tako što ih stalno napominje da je za njih pripremljen Džehennem. Do ovog trenutka oni će samo osjećati bol vađenja duše. Ta bol će im dati predstavu o predstojećim patnjama.

Kajanje nevjernika koje započinje u trenutku smrti trajat će koliko Allah, dž.š., bude htio. U svakom trenutku, svakog sahata i svakog dana, trpit će tešku kaznu i nikad neće prestati da se kaju.

Svako od ljudi ima mogućnost da spriječi da dođe do ovog kajanja. Nije potrebno da čekamo da smrt dođe da bi stvorili sliku o Ahiretu i da bi shvatili realnost smrti i onoga što dolazi nakon nje. Vjernicima je dovoljno obećanje koje im je dato od Allaha dž.š. Poslije smrti, manifestira se Allahovo obećanje: nevjernici bivaju kažnjeni vatrom, a vjernici bivaju nagrađeni džennetskim vrtovima.

Dakle, najpametnija stvar koju čovjek može da uradi jeste da se prije smrti okrene Allahu, dž.š., i da se nada Njegovoj milosti. Kur'an, kojeg je Allah, dž.š., poslao kao uputu svim ljudima, treba da se pažljivo studira i tumači da bi se steklo temeljno znanje i da bi se odabrao Pravi put. Umjesto da izbacimo smrt iz svoje svijesti, tako što nikad o njoj nećemo razmišljati, naprotiv, o njoj i njenoj

SPRIJEČITI KAJANJE

blizini trebamo često misliti. Onaj ko se okrene Allahu, dž.š., naći će Allahove blagodati na Dunjaluku i na Ahiretu i tako će dobiti pristup džennetskim vrtovima – on će biti zadovoljan, a i Allah, dž.š., će biti njime zadovoljan.

„A ti, o dušo smirena, vrati se Gospodaru svome zadovoljna, a i On tobom zadovoljan, pa uđi među robove Moje, i uđi u Džennet Moj!“ (El-Fedžr: 27-30).

Jedini način da spriječimo ovo vječno kajanje i da dobijemo vječni blagoslov je da stalno razmišljamo o smrti i Ahiretu i da svjesno i iz najdubljeg ubjeđenja slijedimo put koji nam je postavio naš Stvoritelj – Allah, dž.š.

KAJANJE NA SUDNJEM DANU

„I u rog će se puhnuti, i umrije će oni na nebesima i oni na Zemlji, ostat će samo oni koje bude Allah odabrao; poslije će se u rog po drugi put puhnuti i oni će, odjednom, ustati i čekati. I Zemlja će svjetlošću Gospodara svoga zasjati i Knjiga će se postaviti, vjerovjesnici i svjedoci će se dovesti, i po pravdi će im se svima presuditi, nikome se neće nepravda učiniti; Svako će dobiti ono što je zaslužio, jer On dobro zna šta je ko radio“ (Ez-Zumer: 68-70).

Svi ljudi koji žive na Zemlji bit će oživljeni na Sudnjem danu. Trenutak oživljenja je jedno neprijatno iznenađenje za nevjernike. U Kur'anu se stanje nevjernika u trenutku ponovnog oživljenja opisuje na sljedeći način:

„Teško nama! Ko nas iz naših grobova oživi?“ – „Eto, ostvaruje se prijetnja Milostivog, poslanici su istinu govorili!“ (Ja-Sin: 52); „I približi se istinita prijetnja, tada će se pogledi nevjernika ukočiti. “Teško nama, mi smo prema ovome ravnodušni bili; mi smo sami sebi nepravdu učinili!“ (El-Enbija: 97).

SPRIJEČITI KAJANJE

Povik "Teško nama!" posljedica velike je panike, straha i kajanja nevjernika. U trenutku ponovnog oživljenja, shvatit će da su oni koji su ih upozoravali i pričali o Budućem svijetu, bili u pravu i govorili istinu. Pored tog gubitka, tada će biti svjesni da će druge prijetnje kušati jednu za drugom. Tada će biti bezizlazno biti izloženi patnjama kojima na Dunjaluku nisu pridavali nikakvu važnost.

Nakon oživljenja, nevjernici će biti dovedeni pred Allaha, dž.š., i morat će da polažu račune za sve što su radili na Dunjaluku. Za ovu priliku, biti će dovedeni pred Allaha, dž.š., zajedno sa svim ostalim ljudima koji su živjeli nadmeno i nisu poštovali Allahove zapovijedi.

Dan kada će se u rog puhnuti, pa ćete vi, sve skupina po skupina, dolaziti" (En-Nebe': 18).

Na Sudnjem danu će svi nevjernici shvatiti, da nijedna radnja nije važnija od poslušnosti prema Allahu, dž.š., kako bi pridobili Njegovu milost i izbjegli Njegovu srdžbu. Ovo se napominje u hadisu Poslanika, s.a.v.s., u kojem se daje primjer nevjernika koji će na Sudnjem danu biti pitan:

„Nevjernik će biti doveden na Dan proživljenja i bit će upitan: „Kada bi imao zlata toliko da njime možeš ispuniti cijelu zemlju, da li bi ga dao kako bi se iskupio?“

On će odgovoriti: „Da“. Onda će mu se kazati: „Od tebe je traženo mnogo lakše i manje od toga, ali si odbio – da nikoga ne pridružuješ Allahu“ (Buhari).

Od njega je traženo da prihvati i živi po islamu, ali je on to odbio.

Njihov neuspjeh da shvate tu istinu na ovom svijetu, gdje su znakovi Allahove moći i postojanja tako jasni, samo će pojačati njihovo kajanje. Tog dana će se otriježniti i shvatiti da su propustili takvu šansu. Njihovo kajanje se manifestira u sljedećem razgovoru:

„Na Dan kada nevjernik prste svoje bude grizao govoreći: “Kamo sreće da sam se uz Poslanika pravog puta držao, Kamo sreće, teško meni, da toga i toga za prijatelja nisam uzeo. On me je od Kur’ana odvratio nakon što mi je priopćen bio!” – a šejtan čovjeka uvijek ostavlja na cjedilu“ (El-Furkan: 27-29).

Na Sudnjem danu će nevjernici biti toliko zaokupljeni svojim problemima, da neće čuti da ih njihova djeca, supružnici, majke i očevi dozivaju. Kur’an to ovako opisuje:

„A kad dođe glas zaglušujući – Na Dan kada će čovjek od brata svoga pobjeći, i od majke svoje i od oca svoga, i od druge svoje i sinova svojih.

SPRIJEČITI KAJANJE

***Toga dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti“
(‘Abese: 33-37).***

Porodične veze će izgubiti svoj značaj. Jedini cilj će biti da se izbjegne Allahova kazna. Da bi to postigli, ljudi će biti spremni da žrtvuju sopstvene roditelje, supružnike, djecu, braću ili sestre:

„Onoga Dana kada nebo bude kao talog od zejtina. A brda kao vuna šarena. Kada bližnji neće blišnjega ništa pitati, iako će jedni druge vidjeti. Nevjernik bi jedva dočekao da se od patnje do toga Dana iskupi sinovima svojim, i ženom svojom, i bratom svojim, i porodicom svojom koja ga štiti, i svima ostalima na Zemlji, – samo da se izbavi“ (El-Me'aridž: 8-14).

Naravno da njihov trud neće uroditi plodom. Na Dunjaluku jedini cilj nevjernika bio je sakupljanje bogatstva, uspon karijere i mnogo sinova. Oni su proveli svoj život u nastojanju da ostvare te ciljeve. Na Sudnjem danu će shvatiti koliko je sve to bilo bezvrijedno. U tom trenutku će poželjati da nikad nisu ni postojali. Za vjernike, nasuprot njima, ovo će biti Dan koji su srećno očekivali i za kojim su čeznuli. Allah, dž.š., ove momente opisuje na sljedeći način:

„Neka lica toga Dana bit će blistava, nasmijana,

radosna. A na nekim licima toga Dana bit će prašina. Tama će ih prekrivati. To će nevjernici - razvratnici biti" ('Abese: 38-42).

Najbolja imovina koju čovjek može donijeti sa sobom pred Allaha, dž.š., jesu dobra dijela koja je uradio samo da bi postigao Njegovo zadovoljstvo. Ali nevjernici se nikad nisu trudili da urade nešto u ime Allaha dž.š., - nešto što bi im donijelo vječno spasenje. Oni neće imati ni jedno jedino djelo koje će moći predočiti Allahu, dž.š. Sav njihov trud i uspjeh na ovom svijetu bit će beskoristan jer nisu vjerovali u Allaha dž.š. Allah, dž.š., ovako opisuje datu situaciju:

„Reci: “Hoćete li da vam kažem čija djela neće nikako priznata biti, čiji će trud u životu na ovom svijetu uzaludan biti, a koji će misliti da je dobro ono što rade? To su oni koji u dokaze Gospodara svoga ne budu vjerovali i koji budu poricali da će pred Njega izaći; zbog toga će trud njihov uzaludan biti i na Sudnjem danu im nikakva značaja nećemo dati" (El-Kehf: 103-105).

Oni koji su negirali vjeru (din) i sumnjali u Sudnji dan, nisu smatrali neophodnim da se pripreme za ovaj neizbježni događaj. Oni su proveli život na ovom svijetu prikupljajući prolazno bogatstvo Dunjaluka i slijedeći svoje

SPRIJEČITI KAJANJE

egoistične prohtjeve.

Sada ih spopada kajanje koje nikada neće prestati:
„I reći: “Teško nama, ovo je – Sudnji dan!” Da, ovo je Dan strašnog suda u koji vi niste vjerovali!” (Es-Safat: 20,21).

Uz to će Allah, dž.š., nevjernicima predočiti sva njihova loša, beskrupulozna i nepravedna djela koja su činili tako da i sami postanu svjedoci svojih grijeha. To Kur'an na sljedeći način opisuje:

„Došli ste nam onako kako smo vas prvi put stvorili, a tvrdili ste da vam nećemo vrijeme za oživljenje odrediti.” I Knjiga će biti postavljena i vidjet ćete grešnike prestravljene zbog onoga što je u njoj. „Teško nama!” – govorit će – „kakva je ovo knjiga, ni mali ni veliki grijeh nije propustila, sve je nabrojala!” – i naći će upisano ono što su radili. Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti“ (El-Kehf: 48,49); „Tog Dana ljudi će se odvojeno pojaviti da im se pokažu djela njihova: Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga. A onaj ko bude uradio i koliko trun zla – vidjet će ga“ (Ez-Zilzal: 6-8).

Kur'an ukazuje na činjenicu, da će svaki čovjek u tom trenutku imati uvid u knjige koje su bile pisane za vrijeme

njegovog života. Vjernici će ove knjige primiti u desnu, a nevjernici u lijevu ruku. Od trenutka kad im meleki smrti uzmu dušu, počinje vječna patnja za nevjernike. Uručivanje knjige u lijevu ruku je novo mučenje za njih. Oni neće htjeti da gledaju svoje grijehe u kojima su bili slijepi i gluhi za Allahove naredbe i zaželjeti će da u tom trenutku ne postoje. Ovu situaciju opisuju sljedeći ajeti:

„A onaj kome se da knjiga u lijevu ruku njegovu reći će: “Kamo sreće da mi knjiga moja ni data nije i da ni saznao nisam za obračun svoj! Kamo sreće da me je smrt dokrajčila – Bogatstvo moje mi nije od koristi, snage moje nema više!” (El-Hakka: 25-29); „Mi vas na skorbu patnju upozoravamo, na Dan u kome će čovjek djela ruku svojih vidjeti, a nevjernik uzviknuti: “Da sam, bogdo, zemlja ostao!” (En-Nebe': 78:40); „A onaj kome knjiga njegova bude iza leđa data propast će prizivati i u ognju će gorjeti, jer je sa čeljadi svojom radostan bio i mislio da se nikada neće vratiti – A hoće! Gospodar njegov o njemu, zaista, sve zna!” (El-Inšikak: 10-15).

Poslije takvih scena, nevjernici će shvatiti šta su na Dunjaluku propustili i osjećat će duboko kajanje. Još će im teže padati kad vide kako vjernici uživaju u ljepotama

SPRIJEČITI KAJANJE

Dženneta i to isti oni koji su ih upozoravali, a koje su oni arogantno odbijali. Ali, tada će biti postavljene „nepogrešive“ vage. Ljudi će po procjeni njihovih djela biti odvedeni u Džennet ili u Džehennem. Na Sudnjem danu nevjernici će vidjeti gdje ih odvede i bit će zaprepašteni:

„Vidjet ćeš nevjernike kako strijepe zbog onoga što su činili, i kazna će ih stići; a oni koji su vjerovali i dobra djela činili bit će u divnim džennetskim baščama, sve što zažele imat će u Gospodara svoga; bit će to blagodat velika“ (Eš-Šura: 22).

Manifestirat će se Allahova pravda i ništa neće proći nenagrađeno ili nekažnjeno.

„Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terezije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je što ćemo Mi račune ispitivati“ (El-Enbija: 47).

Za vjernike će ovaj događaj proteći sasvim mirno, dok će kod nevjernika izazvati ogroman strah. Oni će biti pitani za svako dobro koje im je Allah, dž.š., dao na Dunjaluku i morat će dati izvještaj o svakoj svojoj propuštenoj šansi da slijede Allahove zapovijedi; o svojoj nezahvalnosti, svojoj nadmenosti, uobraženosti i o ignorisanju Božijih uputa. Površne isprike na koje su se navikli na

Dunjaluku neće biti prihvaćene. Situaciju nevjernika toga Dana, Kur'an opisuje na sljedeći način:

„Teško toga dana poricateljima! Ovo je Dan u kome oni neće ni prozboriti I pravdanje im neće dozvoljeno biti. Teško toga dana poricateljima! Ovo je Dan sudnji, i vas i narode drevne ćemo sakupiti. Pa ako se lukavstvom kakvim budete znali poslužiti, dovijte se protiv Mene! Teško toga dana poricateljima!“ (El-Murselat: 34-40); „Svako će saznati ono što je pripremio“ (Et-Tekvir: 14).

I oni nevjernici koji ne mogu da predoče nikakva dobra djela tek će tada shvatiti gdje ih vodi njihov put. Ovo mjesto je u Kur'anu označeno kao havija (ponor bez dna).

„Onaj u koga njegova dobra djela budu teška u ugodnu životu će živjeti. A onaj u koga njegova dobra djela budu lahka, boravište će mu bezdan biti. A znaš li šta će to biti? Vatra užarena!“ (El-Kari'a: 6 -11).

Jako je važno da sve ovo znamo, da bi sebi stvorili realnu sliku o veličini tog kajanja koje će zadesiti nevjernike na Sudnjem danu. Ali ono će im tada biti prekasno. Kad čovjek shvati šta nam je ovdje objašnjavano, neće pustiti ni jedan jedini trenutak da učini neko dobro djelo da bi ih što više donio pred Allaha, dž.š. Samo takav trud može zaštititi ljude od ovog vječnog kajanja.

KAJANJE U DŽEHENNEMU

„Kad od njih bude udaljena toliko da je mognu vidjeti, čut će kako gnjevna ključa i od bijesa hući“ (El-Furkan:12).

KAJANJE KOJE ĆE OSJETITI NEVJERNICI KAD VIDE DŽEHENNEM

Na Sudnjem danu, oni kojima je sveden račun, bit će sakupljeni i u skupine otjerani u Džehennem. Među njima će biti svi oni koji su odbijali vjeru, opovrgavali Allahovo postojanje i ignorisali Njegove znakove. Među njima će biti puno onih koji su uživali bogatstvo i visoki ugled na Dunjaluku. Za njih će biti poražavajuća činjenica da ih sve što su stekli na Dunjaluku ne može spasiti od tih nesnosnih mučenja. Kur'an govori da će svi nevjernici biti sramno otjerani u Džehennem. Na džehennemskoj kapiji će ih čuvari kapije natjerati da još jednom priznaju svoju krivicu prije nego što uđu u Džehennem. Onda će se kapije zauvijek zatvoriti. Utjerivanje nevjernika u Džehennem opisuje se u Kur'anu na sljedeći način:

„Oni koji nisu vjerovali u gomilama će u Džehennem biti natjerani, i kad do njega dođu, kapije njegove će se pootvarati i čuvari njegovi će ih upitati: „Zar vam nisu dolazili vaši poslanici, koji su vam ajete Gospodara vašeg kazivali i opominjali vas da ćete ovaj vaš Dan doživjeti?“ – „Jesu“ – reći će oni - ,“ ali još je davno određeno da će nevjernici kažnjeni biti“. I reći će se: „Ulazite na džehennemske kapije, vječno ćete u njemu boraviti!“ Grozna li prebivališta onima koji su se oholili! (Ez-Zumer: 71,72); „To vam je zato što ste bez ikakva osnova na Zemlji bahati bili i što ste likovali. Ulazite kroz kapije Džehennema, u njemu ćete vječno ostati, - a ružno je prebivalište oholih!“ (El-Mu'min: 75-76).

Niko u toj skupini ljudi neće moći reći da nije bio upozoravan, jer Allah, dž.š., koji je pravedan, svakom čovjeku je slao jasne indikacije o postojanju Allaha, Sudnjeg dana, Dženneta i Džehennema. Oni su ostali nemarni iako su bili upozoravani, svjesno su izbjegavali da budu poslušni Allahu. Allah, dž.š., govori da će ovi ljudi s pravom biti jako mučeni u Džehennemu:

„Gospodar vaš je rekao: „Pozovite me i zamolite, Ja ću vam se odazvat! Oni koji iz oholosti neće da

SPRIJEČITI KAJANJE

Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi“ (El-Mu'min: 60).

Istu stvar Poslanik, s.a.v.s., navodi u svom hadisu:

„Hoćete li da vas obavijestim o stanovnicima Vatre? To su oni koji si osorni, nasilni, oholi i uobraženi“ (Buhari).

Misleći da su jaki i moćni na ovom svijetu, neki ljudi su nadmeno okrenuli leđa Allahu, dž.š. Oni misle da će ih ta snaga osloboditi. Kad bi im neko skrenuo pažnju na Allahovu svemoć i postojanje Džehennema i Dženneta, oni bi to međusobno prokomentarisali na sljedeći način:

„Trebalo bi da nas Allah već jednom kazni za ono što govorimo!“ – Dovoljan će im biti Džehennem! U njemu će gorjeti, a grozno je on prebivalište! (El-Mudžadele: 8).

Zbog svoje odbojnosti će biti utjerani u Džehennem i nikad ga više neće napustiti, osim ako Allah ne htjedne drugačije. Kad ugledaju vatru snaći će ih teško kajanje za sve njihove postupke. U tom trenutku će svi, bez izuzetka, shvatiti da ne postoji izlaz iz Džehennema.

„I grješnici ugledat će vatru i uvjerit će se da će u nju pasti, i da im iz nje povratka neće biti“ (El-Kehf: 53).

Postat će svjesni svih ignoriranja i propusta na Dunjaluku. Oni će na kraju shvatiti da su protratili život na

Dunjaluku slijedeći sekundarne ciljeve i da su zbog zadovoljavanja niskih prohtjeva i pobuda zaradili vječnu patnju. Par desetljeća koja su proveli na Dunjaluku činila su im se tako duga da nisu imali vremena da razmišljaju o Ahiretu. Umjesto Dženneta, u kome neće biti tjelesnih poteškoća kao što su glad i umor, u kome će vladati potpuna sreća, oni su odabrali ovaj svijet u kome su stalno trčali za svojom srećom i nikad nisu bili zadovoljni. Čim uđu kroz džehennemsku kapiju shvatit će da više nema povratka. U svom očaju oni će nuditi sve što su imali na Dunjaluku samo da se spase ove kazne. Beznačajnost ovih ponuda je opisana u sljedećim ajetima:

„Onima koji se Gospodaru svome odazovu – nagrada najljepša, a onima koji Mu se ne odazovu – kad bi sve što je na Zemlji njihovo bilo, i još toliko, rado bi se time otkupili. Njih čeka mučno polaganje računa; Prebivalište njihovo bit će Džehennem, a grozna je on postelja!“ (Er-Ra'd: 18).

Takvi očajnički pokušaji da se izbjegne Džehennem su uzaludni, kao što ih Allah, dž.š., opisuje u sljedećim ajetima:

„Nikakva otkupnina se danas od vas neće primiti, a ni od onih koji nisu vjerovali; vatra će biti prebivalište vaše, ona baš vama odgovara, a užasno je

SPRIJEČITI KAJANJE

ona boravište!“ (El-Hadid: 15).

Jedan od bitnih razloga zbog kojih Allah, dž.š., neće primiti njihovo pokajanje ja taj što su svi oni bili upozoravani dok su bili na Dunjaluku. Jasno im je objašnjeno da niko neće moći nikome pomoći i da ni od koga neće biti primljen otkup. Jedan od ajeta u kojima Allah, dž.š., ljude upozorava na ovu činjenicu je sljedeći:

„I bojte se Dana kada niko ni za koga neće moći ništa učiniti, kada se ničiji zagovor neće prihvatiti, kada se ni od koga otkup neće primiti i kada im niko neće u pomoć priteći“ (El- Bekare: 48).

Uprkos svim upozorenjima ostali su pri svom poricanju i na taj način su se pripremali na ovakav kraj. Tog dana će saznati gorku istinu, da su ih njihova djela dovela u Džehennem.

Ovo će proizvesti kajanje za koje neće biti spasa, osim ako Allah ne htjedne drugačije. Sada će biti suočeni sa realnošću koju su do tada ignorisali. Da su se potrudili da steknu Allahovu naklonost, a ne da provode vrijeme u ostvarivanju svojih snobovskih ambicija, sad ne bi stajali na kapiji Džehennema nego Dženneta, ali oni su odabrali pogrešni put i stalno će patiti zbog tog propusta.

U dvadesetom ajetu, devedesete sure el-Beled, kaže se: "iznad njih će vatra zatvorena biti". To znači da će oni

nakon ulaska u Džehennem biti u njemu zaključani. Iza kapija počinju mučenja u vatri koju će proživljavati vječno – bez prestanka. Za nevjernike ne postoji način da izbjegnu tu kaznu. Allah, dž.š., tu vatru zove 'el Hutame' (razbuktana). U suri el-Humeze se kaže:

„A znaš li ti šta je Džehennem? Vatra Allahova razbuktana. Koja će do srca dopirati. Ona će iznad njih biti zatvorena. Plamenim stubovima zasvođena“ (El-Humeze: 5-9).

PATNJ KOJANEVJERNIKE ČEKA U DŽEHENNEMU

Prije nego što počnemo pričati o kajanju nevjernika na Ahiretu, korisno je opisati mučenja i patnje u Džehennemu. Ako ne stvorimo sebi sliku o patnjama koje se tamo nalaze nećemo moći stvoriti optimalnu sliku o kajanju nevjernika na Ahiretu.

Kao što nagovještavaju gore navedeni ajeti, kajanje nevjernika počinje u onom trenutku kad ugledaju Džehennem i traje cijelu vječnost. Priznanja nevjernika u trenutku ulaska u Džehennem, opisuju sljedeći ajeti:

„A za one koji ne vjeruju u Gospodara svoga kazna je Džehennem, a užasno je on boravište! Kad budu u nj bačeni, pucketanje njegovo će čuti, i on će ključati. Gotovo da se od bijesa raspadne. Kad god se koja gomila u nj baci, stražari u njemu će je upitati: „Zar nije niko dolazio da vas opomin-

je?" „Jest, dolazio nam je onaj koji nas je opominjao – odgovorit će – a mi smo poricali i govorili: Allah nije objavio ništa, vi ste u velikoj zabludi!" I reći će: "da smo slušali ili razmišljali, ne bismo među stanovnicima Džehennema u ognju bili!" I oni će priznati da su bili nevjernici – pa, stanovnici Džehennema ognjenog daleko bili!" (El-Mulk: 6 - 11).

Nevjernici će pri ulasku u Džehennem čuti užasne krike koje Allah, dž.š., opisuje na sljedeći način: '...čuti će kako gnjevna ključa i od bijesa hući...Ti užasni zvuci će nevjernike dovesti u stanje jezivog straha i skučenosti. Nevjernici koji su svjedoci ovih događaja žive u vječnom očaju zbog kazne koju doživljavaju. Iz prethodnih ajeta može se zaključiti da se svi oni kaju što prije nisu shvatili i prihvatili realnost ovih činjenica. Ovaj očaj je razumljiv, jer svaki vid kazne koja ih očekuje je silovit i užasan. Mnogi ajeti opisuju i potvrđuju da je Džehennem najgore mjesto boravka:

„Njegovo će prebivalište biti Džehennem! – A užasno je to boravište" (Ali - 'Imran: 162); „A užasno je on boravište!" (En-Nisa: 115); „Džehennem će njihovo boravište postati, a grozno će prebivalište nevjernika biti" (Ali-'Imran: 151); „U Džehen-

SPRIJEČITI KAJANJE

nem, u kome će gorjeti, - a užasno je on prebivalište!" (Ibrahim: 29).

Stanovnici Džehennema će masovno ulaziti na njegove kapije:

„Pa će i oni i oni koji su ih u zabludu doveli u nj biti bačeni" (Eš-Šu`ara: 94).

Ovaj ajet kaže da će svi, pa i oni koji su koristili svoj ugled i bogatstvo da druge skrenu s Pravog puta, biti bačeni u vatru. Nagrada za njihovu nabusitost, gordost i oholost na Dunjaluku bit će svakodnevna patnja i prezir.

U Džehennemu za njih neće biti milosti i poštede, nego će služiti kao vječno gorivo za džehennemsku vatru, potpuno svjesni bola i patnje.

„I vi, i oni kojima se, pored Allaha, klanjate – bit ćete gorivo u Džehennemu, a u nj ćete doista ući" (El-Enbija: 98); „I oni će biti gorivo za vatru" (Ali-Imran: 10).

Kur'an ukazuje na različite forme kazne u Džehennemu. Ljudi ostaju tamo, kao što ajet kaže 'za sva vremena'. Drugim riječima, oni će biti vječno mučeni. Neke patnje Kur'an opisuje na sljedeći način:

„A kad budu bačeni u nju, u tjesnac, vezanih ruku, propast će tamo prizivati" (El-Furkan :13)

Nikome nije lahko ni par minuta da provede u nekoj

tijesnoj prostoriji. Sama pomisao da bude stisnut sa četiri zida za neke je neizdrživa. Ali se ni jedna takva situacija na Dunjaluku ne može usporediti sa onom na Ahiretu. Dok budu skučeni u tom prostoru bit će mučeni vatrom, svezani u teške okove. Krajnje je deprimirajuća sama predstava takve situacije.

Drugi ajet kaže da će nevjernici boraviti 'u sjeni crnog dima' (El-Vaki'a: 43).

Uopšteno gledano, riječ sjena asocira na prijatnu hladovinu, ali u Džehennemu ona ima drugo značenje. Opisuje se kao: '...ni hladna ni osvježavajuća...'

Drugi vid kažnjavanja u Džehennemu je nemogućnost konačnog umiranja. Smrt bi bila olakšanje za te ljude, zato im Allah, dž.š., ne dozvoljava da umru, kao što pokazuju sljedeći ajeti:

„Smrt će mu dolaziti sa svih strana, ali on neće moći umrijeti“ (Ibrahim: 17).

To znači da će proživjeti sve ono što bi na Dunjaluku dovelo do smrti, ali neće moći umrijeti tako da će biti izloženi vječnoj patnji.

Činjenicu da na Budućem svijetu neće biti smrti opisuje i sljedeći hadis Poslanika, s.a.v.s.:

„Kada stanovnici Dženneta budu otišli u Džennet, a stanovnici Džehennema u Džehennem, pozvat će se

SPRIJEČITI KAJANJE

smrt i smjestiti između Dženneta i Džehennema. Nakon toga će se oglasiti: „O, stanovnici Dženneta! Nema više smrti! O, stanovnici Džehennema! Nema više smrti!“To će uvećati radost stanovnika Dženneta i žalost stanovnika Džehennema“. (Muslim)

Na Dunjaluku velike opekotine prouzrokuju smrt u vrlo kratkom vremenu. Jer, čovjek ne može dugo vremena izdržati izloženost na vatri. Čak i ako čovjek ne umre, nego samo ostanu rane, treba da prođe dosta vremena dok se ne oporavi i dok rane ne zarastu. Međutim, u paklu, mučenje vatrom se ne može usporediti ni sa jednom patnjom na Dunjaluku. U Džehennemu će se kože obnavljati kada se izgore, kako bi patnja bila što veća. Ukratko, u Džehennemu čovjek će pratiti od beskrajnog bola kojeg vatra prouzrokuje, osim ako mu se Allah ne smiluje.

„One koji ne vjeruju u dokaze Naše Mi ćemo sigurno u vatru baciti; kad im se kože ispeku, zamijenit ćemo im ih drugim kožama da osjete pravu patnju. Allah je, zaista silan i mudar“ (En-Nisa: 56).

Druga vrsta patnje vatrom opisana je u suri ez-Zarijat (51:13). Tamo se opisuje kako će nevjernici biti držani

iznad vatre. Nemoguće je zamisliti bol koju izaziva takvo stanje. Ako posmatramo posljedice koje može da izazove dunjalučka vatra, onda možemo da stvorimo jednu blijeđu sliku o posljedicama džehennemske vatre. Ostali oblici kažnjavanja u Džehennemu su opisani u sljedećim ajetima:

„A onda ga u sindžire sedamdeset lakata duge vežite“ (El-Hakka: 32); „Mi smo za nevjernike okove i sindžire i oganj razbuktali pripremili“ (El-Insan: 4); „A gvozdenim maljevima bit će mlaćeni“ (El-Hadž: 21); „Na Dan kad se ono u vatri džehennemskoj bude usijalo, pa se njime čela njihova i slabine njihove i leđa njihova budu žigosala“ (Et-Tevbe: 35). „Onima koji ne budu vjerovali bit će odijela od vatre skrojena, a ključala voda bit će na glave njihove lijevana“ (El-Hadž: 19); „Košulje će im od katrana biti, a vatra će lica njihova obavijati“ (Ibrahim: 50); „Pa neka okušaju vodu ključalu i kapljevinu smrdljivu“ (Sad: 57); „Ni drugog jela osim pomija“ (El-Hakka:36).

Hrana koju će imati ljudi u Džehennemu će biti gorko trnje i plodovi drveta zekum. Allah nam predočava kakve patnje kod nevjernika izazivaju plodovi sa ovog drveta:

SPRIJEČITI KAJANJE

„Drvo zekum bit će hrana grješniku. U truhu će kao rastopljena kovina vreti. Kao što voda kada ključa vri. „Ščepajte ga i usred ognja odvućite, a zatim mu, za kaznu, na glavu vodu koja ključa izlijevajte!“ „Okušaj, ta ti si, uistinu, „moćni“ i „poštovani“. Ovo je, zaista, ono u šta ste sumnjali!“ (Ed-Duhan: 43-50).

Opisi u Kur'anu govore da će stanovnicima Džehennema hrana zastajati u grlu. Oni će pokušavati da popiju gnoj u malim gutljajima, ali neće uspjeti ni da ga progutaju. Gnoj koji izaziva gađenje kod svih stanovnika Dunjaluka bit će, također, dio menija stanovnika Džehennema. Uz sve navedene patnje, stanovnici Džehennema će osjećati takvu glad da će čak i ovakve stvari da konzumiraju, ali sve što pojedu neće smanjiti njihovu glad. Tako da će povrh svega patiti i od vječne gladi.

„Kada drugog jela osim trnja neće imati, koje neće ni ugojiti niti glad utoliti“ (El-Gašija: 6-7).

U Kur'anu ima još opisa džehennemskih patnji:

„U njemu će prigušeno uzdisati, u njemu ništa radosna neće čuti“ (El-Enbija: 100); „U kome će zauvijek ostati“ (En-Nebe': 23); „Vječno će pod njim ostati i patnja im se neće olakšati niti će im se

vremena dati“ (Ali-'Imran: 88); „Zaželjet će oni da iz vatre izađu, ali im iz nje neće biti izlaska“ (El-Ma'ide: 37).

Patnje će dovesti nevjernike u stanje vječnog bola i očaja. Mnogo puta će moliti da budu lišeni kazne i molit će da konačno umru. Njihov razgovor se u Kur'anu opisuje na sljedeći način:

„Oni će doživati: „O Malik ! Neka Gospodar tvoj učini da umremo!“ – a on će reći: „Vi ćete tu vječno ostati!“ Mi vama Istinu šaljemo, ali većini vam je Istina odvratna“ (Ez-Zuhruf: 77-78).

Nevjernici će se vječno kajati zbog ignorisanja znakova i okretanja leđa vjeri. Allah, dž.š., ne odgovara na molbe ovih ljudi i ostavlja ih u njihovoj vječnoj patnji. To je samo jedan dio patnje koju Allah, dž.š., sprema za one koji negiraju Njegovo postojanje i Budući svijet i upozorenja na postojanje Džehennema i Dženneta. Uz to, postoji i druga kazna koju će nevjernici zauvijek osjećati. To je osjećaj vječnog kajanja koje neće prestajati. Taj osjećaj će biti još dublji sa spoznajom da će boraviti u Džehennemu, najstrašnijem mjestu kojeg oči mogu vidjeti. Kako smo ranije rekli, svakog trenutka kada nevjernici budu kušali patnju, sjetit će se istine, u slučaju da su slijedili Pravi put, ništa ih od toga ne bi spopalo. Iz tog osjećaja kajanja i griže savjesti ne mogu pobjeći.

VJEČNO KAJANJE NEVJERNKA U DŽEHENNEMU

Kad nevjernici vide težinu kazne u Džehennemu zažalit će što nisu vjerovali na Dunjaluku. Ali, to im neće nimalo pomoći. Na ovom svijetu imali su dovoljno prilika koje nisu iskoristili. Kad ovo spoznaju proklinjat će sve one koji su ih skretali sa Allahovog puta i koji su ih navodili na grijeh.

Njihovo stanje Kur'an opisuje na sljedeći način:

„Na Dan kad se njihova lica u vatri budu prevrtala, govorit će: „Kamo sreće da smo se Allahu pokoravali i da smo Poslanika slušali!“ I govorit će: „Gospodaru naš, mi smo prvake naše i starješine naše slušali, pa su nas oni s pravog puta odveli; Gospodaru naš, podaj im dvostruku patnju i prokuni ih prokletstvom velikim!“ (El- Ahzab:66-68); “I kad koji dođe pred Nas, reći će: „Kamo sreće da je između mene i tebe bila tolika razdaljina

kolika je između istoka i zapada! Kako si ti bio zao drug!“ Toga dana vam neće od korisit biti što ćete zajedno u mucu biti, kad je jasno da ste druge Allahu ravnim smatrali“ (Ez-Zuhruf: 38,39).

Kao što navedeni ajeti kažu, oni se nadaju da će sebi olakšati kaznu tako što će svaliti odgovornost na druge i drugima prebaciti krivicu za svoje skretanje sa Pravog puta. Allah, dž.š., je svakom čovjeku dao savjest i slobodnu volju da se odluči za put kojim želi ići u svom životu. Svakom čovjeku su ponuđene dvije alternative: ispravna i pogrešna, istina i laž, tako da može slobodno da donese svoju odluku.

Sa ovim znanjem i sopstvenom voljom svaki čovjek donosi odluku o svom budućem životnom putu. Allah, dž.š., zna šta je u svakom čovjeku duboko skriveno. I oni koji zavode druge i oni koji budu zavedeni bit će stanovnici u Džehennemu gdje će ispaštati kaznu. Tog dana neće niko nositi tuđi grijeh.

Mnogi ljudi pomisle na kaznu koja ih čeka na Ahiretu u onom trenutku kad počnu da rade neko loše djelo ili kada ih neko nagovara na to. Ali taj osjećaj potisnu kao manje bitnu ili čak nebitnu činjenicu. Oni daju jedni drugima oslonac u potiskivanju i zanemarivanju ove istine tako što se međusobno šale govoreći: “Ja ću preuzeti odgov-

SPRIJEČITI KAJANJE

ornost za tvoje grijehе.“ I šejtan im pravi lijepe ponude i mami ih u svoju zamku, ali ajetima: “A ono što smo mu dali - naslijediti, i sam-samcat će Nam se vratiti“ (El-Merjem: 80), Allah, dž.š., pokazuje da im ovakva obećanja ni od kakve koristi neće biti. Na Sudnjem danu će nevjernici shvatiti da su sami i da čovjek na Ahiretu nema ni jednog prijatelja niti spasitelja, osim Allaha, dž.š. U Džehennemu će njihovi tzv. prijatelji i „dobronamjerni“ savjetnici od njih leđa okretati. Također, će šejtan, koga su oni uzeli za zaštitnika, kazati:

„Allah vam je pravo obećanje dao, a ja sam vam svoja obećanja iznevjerio; ali ja nisam nikakve vlasti nad vama imao, samo sam vas pozivao i vi ste mi se odazivali; zato ne korite mene, već sami sebe, niti ja mogu vama pomoći niti vi možete pomoći meni. Ja nemam ništa s tim što ste me prije smatrali Njemu ravnim.“ Nevjernike sigurno čeka bolna patnja“ (Ibrahim: 22).

Izdaja onih u koje su se oni pouzdali, bit će nevjernici-ma jedan dalji razlog za kajanje. U tom trenutku će im postati jasno da nikad i nije postojalo drugo utočište osim kod Allaha dž.š. Međutim, ova spoznaja za njih neće biti ni od kakve pomoći, samo će povećati njihovu patnju,

bol i kajanje. Tog dana će se svađati jedni s drugima i priznavat će jedni drugima svoje grijehе:

„I oni će, svađajući se u njemu, govoriti: „Allaha nam, bili smo, doista, u očitoj zabludi. Kad smo vas sa Gospodarom svjetova izjednačavali, a na stranputicu su nas naveli zlikovci, pa nemamo ni zagovornika, ni prisna prijatelja. – Da nam je samo da se povratimo, pa da postanemo vjernici!“ (Eš-Šu'ara: 96-102).

Kao što govore navedeni ajeti, nevjernici će silno željeti da se vrate na Dunjaluku i da čine dobro, da bi onda zaradili Allahovu milost na Ahiretu. Ova želja će ostati neostvorena. Oni će shvatiti da su stvari za kojima su trčali na Dunjaluku kao npr.: bogatstvo, karijera, ljepota itd., na Ahiretu biti skroz bezvrijedne. Kur'an citira neke njihove izjave pokajanja:

a moja ni data nije i da ni saznao nisam za obračun svoj! Kamo sreće da me je smrt dokrajčila. – Bogatstvo moje mi nije od koristi, snage moje nema više!“ „Držite ga i u okove okujte, zatim ga samo u vatri pržite, a onda ga u sindžire sedamdeset lakata duge vežite, jer on u Allaha velikog nije vjerovao i da se nahrani nevoljnika – nije nago-

SPRIJEČITI KAJANJE

varao; Zato on danas ovdje nema prisna prijatelja“ (El-Hakka: 25-35); „I kad se tog Dana primakne Džehennem; tada će se čovjek sjetiti – a na što mu je sjećanje?! – I reći: „ Kamo sreće da sam se za ovaj život pripremio!“ (El-Fedžr: 23,24).

Ljepote koje će vjernici sresti u Džennetu, će dovesti patnje nevjernika na još veći stepen kada vide neizmjeranu razliku prebivališta vjernika i njihovog prebivališta. Kur'an eksplicite opisuje razliku stanovnika Dženneta i stanovnika Džehennema. Izgled stanovnika Džehennema Kur'an opisuje na sljedeći način:

„Oborenih pogleda i sasvim poniženi bit će nevjernici“ (El-Kalem: 42); „Neka lica toga dana će čađava biti“ (El-Kijame: 24).

Nasuprot tome, lica stanovnika Dženneta opisuju se na sljedeći način:

„Neka lica tog Dana bit će blistava, nasmijana, radosna“ ('Abese: 38,39).

Nevjernici neće imati druge hrane osim ključale vode, gnoja, trnja i plodova drveta zekum. Vjernici će imati med i mlijeko koje će u slapovima teći, čaše pune ukusnih pića, sve vrste voća i sve što budu željeli. Jedan ajet opisuje hranu stanovnika Dženneta:

„Zar je Džennet, koji je obećan onima koji se Alla-

ha boje – u kojem su rijeke od vode neustajale i rijeke od mlijeka nepromijenjena ukusa, i rijeke od vina, prijatna onima koji piju, i rijeke od meda procijeđenog i gdje ima voća svakovrsnog i oprosta od Gospodara njihova – zar je to isto što i patnja koja čeka one koji će u vatri vječno boraviti, koji će se uzavrelom vodom poжити, koja će im crijeva kidati!” (Muhammed: 15).

Očigledno da ova dva boravišta nemaju ništa zajedničko. Nevjernici će imati odvratnu hranu, ali im ona čak neće moći ni glad ni žeđ utoliti. Bit će izloženi užasnim patnjama, stalno će se pržiti na vatri, a rane neće nikad zarasti. Bezbroj puta će od ovih povreda koža otpasti pa će je Allah, dž.š., obnoviti da bi je ponovo izložio istoj patnji i oni će vječno moliti za pomoć i za malo hlada.

Oni će vidjeti kako stanovnici Dženneta sjede u debelim hladovima i kako uživaju u plodovima blagoslova kojim ih je Allah, dž.š., obasuo, a nevjernici će moliti vjernike da im daju nešto od tog dobra. Kur'an ovu situaciju opisuje na sljedeći način:

„I stanovnici vatre dozivat će stanovnike Dženneta: „Prolijte na nas vode ili nešto od onoga čime vas je Allah obdario!” – a oni će reći: „Allah je to dvoje nevjernicima zabranio“ (El-A'raf: 50).

SPRIJEČITI KAJANJE

Na molbe nevjernika nikada neće biti odgovoreno. ***“Mi smo nevjernicima pripremili vatru čiji će ih dim sa svih strana obuhvatati ; ako zamole pomoć, pomoći će im se sa tekućinom poput rastopljene kovine koja će lica ispeći. Užasna li pića i grozna li boravišta!” (El-Kehf: 29).***

Allah, dž.š., će Džennetlije obući u najljepše haljine od svile i kadife i ukrasit će ih najljepšim nakitom od srebra i zlata. Nevjernici će nositi haljine od sumpora i katrana, bit će okovani u teške okove u kojima će biti dovedeni na džehenemske rešetke na koje će leći i gdje će ih pokriti pokrivačima od vatre.

Vjernici će živjeti u palatama u kojima će sjediti na zlatom protkanom namještaju sa prelijepim prijestoljima pokrivenim brokatom.

Logor nevjernika će biti Džehennem. Allah, dž.š., tvrdi u Kur'anu da će vjernici imati u Džennetu sve što im srca požele. Džennetlije će biti nagrađene sretnim i spokojnim životom u Džennetu.

„A oni koji su vjerovali i dobra djela činili bit će u divnim džennetskim baščama, sve što zažele imat će u Gospodara svoga; bit će to blagodat velika“ (Eš-Šura: 22); „I njih će Allah strahote toga Dana

sačuvati i blaženstvo i radost im darovati“ (El-Insan: 11).

Da su se nevjernici iskreno, dostojanstveno i savjesno ponašali na Dunjaluku i da su slijedili Allahove upute nikad ne bi doživjeli ovakve patnje. Ova spoznaja je najveći razlog za kajanje nevjernika. Kur'an ovu njihovu muku i kajanje opisuje kao jedno očajno stanje radi kojeg će oni pokušati da se izvuku iz te situacije, ali će posljedica tog njihovog čina biti samo dalje mučenje:

„Kad god pokušaju da zbog teškog jada iz nje izađu, bit će u nju vraćeni: „Iskusite patnju u užasnoj vatri!“ (El-Hadž: 22).

To je tako zato što je Džehennem mjesto bez povratka. Tu kajanje više neće moći nikome pomoći i neće imati nikakvog smisla. U trenutku smrti, meleki saopšte nevjernicima da im se više nikad ništa lijepo neće desiti:

„Onoga Dana kad ugledaju meleke, grješnici se neće radovati i uzviknut će: “Sačuvaj nas, Bože!“ (El-Furkan: 22).

Nevjernici će se nadati da će u Džehennemu biti skroz uništeni i da će na taj način izbjeći vječnu kaznu, zato će stalno moliti Allaha, dž.š., da ih usmrti, ali im On neće uslišati molbu i njihove će patnje vječno trajati. Oni su

SPRIJEČITI KAJANJE

imali čitav život vremena da prihvate istinu, da joj se okrenu i da provedu život u vjeri, ali su oni ignorisali ove znakove i opomene i svjesno su istini okretali leđa. Zato će dobiti sljedeći odgovor:

„Ne prizivajte danas jednu propast, nego prizivajte mnoge propasti!“ (El-Furkan: 14); “Pržite se u njoj, isto vam je trpjeli ili ne trpjeli, - to vam je kazna za ono što ste radili“ (Et-Tur: 16).

U 40. ajetu sure el-A'raf opisuje se bezuspješnost nevjernika u svom nastojanju da izbjegnu Džehennem i dođu u Džennet. Allah, dž.š., kaže da oni neće ući u Džennet: 'dok kamila ne mogne proći kroz iglene ušice'...

Osim toga, Allah, dž.š., kaže da će nevjernici od svog Gospodara biti ignorisani i obezvrijeđeni isto onako kako su se oni odnosili prema istini, opomeni i znakovima koji su im dolazili od njihovog Gospodara. Oni neće dobiti odgovor ili pomoć od Allaha, dž.š.:

"Evo zašto" - reći će On: "Dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen" (Ta-Ha: 126); „I reći će se:“Danas ćemo mi vas zaboraviti kao što ste vi zaboravili da ćete ovaj vaš Dan doživjeti, vatra će vam prebivalište biti i niko vam neće moći pomoći“ (El-Džasije: 34); „Kojima je vjera njihova bila igra i zabava i

koje je život na Zemlji bio obmanuo. „Sada ćemo Mi njih zaboraviti, zato što su zaboravili da će na ovaj Dan pred nama stajati i zato što su dokaze Naše poricali“ (El-A'raf:51).

Oni će moliti Allaha dž.š. da ih spasi vatre, a Allah, dž.š., će ovako odgovoriti:

„Ostanite u njoj prezreni i ništa Mi ne govorite!“- reći će On“ (El-Mu'minun: 108).

Nevjernici će biti kažnjeni patnjom u vatri u kojoj će biti prepušteni sami sebi. Allah, dž.š., im se neće smilovati, niti će im ukazati pomoć, samo će objelodaniti sve njihove greške i grijehe. Da su na Dunjaluku tražili utočište kod Allaha, dž.š., onda bi već tada shvatili da Allah, dž.š., najviše prašta, da je najplemenitiji i najmilostiviji. Ali dolazak do spoznaje u onom trenutku kad ugledaju džehennemsku vatru neće imati nikakvog smisla ni koristi.

Možemo zaključiti, iz svega do sada rečenog, da je Allah, dž.š., jako milostiv prema ljudima i da im je on jedini pravi prijatelj i zaštitnik. U onom trenutku, kad se iza njih zatvore džehennemske kapije, ne postoji nikakva šansa za pokajanje i povratak. Nikada više neće dobiti onu šansu koju su imali na Dunjaluku.

Kur'an opisuje put ka spasu na sljedeći način:

SPRIJEČITI KAJANJE

„Ali oni koji se pokaju i poprave i koji čvrsto Allaha prihvate i vjeru svoju u Allaha iskreno ispolje, bit će s vjernicima, a Allah će sigurno vjernicima veliku nagradu dati. Zašto bi vas Allah kažnjavao ako budete zahvaljivali i vjerovali? Allah je blagodaran i sveznajući“ (En-Nisa': 146,147).

SPRIJEČITI KAJANJE

„Zašto bi vas Allah kažnjavao ako budete zahvaljivali i vjerovali? Allah je blagodaran i sveznajući“ (En-Nisa': 147).

Ljudi su stvoreni slabi i nesavršeni.

U toku života pravimo mnoge greške i zaboravljamo važne činjenice. Uprkos tome, nama je data šansa da kroz kajanje ispravljamo svoje greške i da se za njih iskupljujemo. Mogućnost pokajanja je jedan od najvećih blagoslova koji je Allah, dž.š., dao ljudima na Dunjaluku. Uistinu, svijet je i stvoren sa ovom namjerom: mi učimo, bivamo stavljeni na iskušenja i očišćeni od naših grijeha još na Dunjaluku.

Mi se možemo kajati zbog načina kako smo do sada živjeli, ali ako ovo kajanje nastupi na Dunjaluku, uvijek postoji šansa da se pokajemo i popravimo. Nakon što se pokajemo, moramo moliti Allaha, dž.š., za oprost i nadati se njegovoj milosti.

SPRIJEČITI KAJANJE

U Kur'anu, Allah, dž.š., daje sretnu vijest, da će svaku grešku oprostiti ako se čovjek iskreno pokaje. Allah, dž.š., zna sve naše tajne i sve riječi izgovorene i neizgovorene. On zna da li smo Mu vjerni ili ne. Allah, dž.š., ovu bliskost prikazuje u Kur'anu:

„Gospodar vaš dobro zna šta je u dušama vašim; ako budete poslušni, - pa, Allah će doista oprostiti onima koji se kaju“ (El-Isra': 25).

Samo ćemo još jednom spomenuti da se greške mogu ispraviti samo na Dunjaluku. Na Ahiretu kajanje dolazi prekasno, tako da ne treba propustiti ni jedan trenutak na Dunjaluku.

Vrijeme jako brzo prolazi i sa svakim propuštenim trenutkom se približavamo neizbježnoj smrti koja će za nas biti nešto što sebi nismo mogli realno predstaviti. Datum, sahat i minuta su nam nepoznati. Sigurno ćemo svi umrijeti jednog dana i svi ćemo odgovarati za svoje postupke na Dunjaluku.

Iz ovog razloga treba da nam bude jasno da svakog trenutka možemo umrijeti. Onaj ko ne želi da doživi sve one grozne patnje treba svoj život stalno da posmatra iz jedne kritičke perspektive. Onda sebi treba postavljati sljedeća pitanja: Kada bi se sada pojavio melek smrti, da li bih ja mogao da opravdam sve svoje postupke na Dun-

jaluku? Šta sam ja uopšte uradio do sada isključivo radi Allahovog zadovoljstva? Da li sam dovoljno pažljivo slijedio Allahovu uputu?

Naravno da sva ova pitanja ne mogu da dobiju i odgovarajuće, optimalne odgovore, ali nam pomažu da se preispitamo i da se nadamo Allahovoj milosti. Mi moramo tražiti kod Allaha dž.š. utočište jer je On, el-Gaffar (Koji mnogo oprašta), el-Halim (Koji je blag) i et-Tevvab (Koji puno prima pokajanja). Sigurno će Allah, dž.š., nagraditi sve one koji se budu skrušeno kajali i koji se stalno budu Njemu vraćali kad urade neko loše djelo, koji budu najstrpljiviji i koji budu stalno nastojali da čine dobro. On prašta svima koji svoj način života promijene i koji se Njemu vrate i On njihove prijašnje grijehе, Svojom dobrotom, u dobra djela pretvara. Kur'an o tome ovako govori:

„Ono što je u vas – prolazno je, a ono što je u Allaha – vječno je. One koji su trpjeli Mi ćemo sigurno nagraditi mnogostrukom nagradom za ono što su činili.

Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili“ (En-Nahl: 96,97).

SPRIJEČITI KAJANJE

Nikad se ne smije zaboraviti da svaki čovjek, u svakom trenutku, može da bude suočen sa smrću i da tada više neće biti vremena za kajanje . Zato ne treba propustiti ni jedan trenutak da molimo Allaha, dž.š., da nam oprosti naše grijehе i da slijedimo Njegovu uputu. To je jedini način da budemo dobri Allahovi robovi, koji se mogu nadati Njegovoj neizmjerneј dobroti i ljubavi koja vodi u Džennet – mjesto vječnog blagostanja koje je Allah, dž.š., pripremio svojim poslušnim robovima.

„Odazovite se Gospodaru svome prije nego što dođe Dan koji Allah neće zaustaviti. Toga Dana utočišta nećete imati i nećete moći poricati“ (Eš-Šura: 47).